

INTERMISSION #101

E-zine by Ahrvid Engholm, ahrvid@hotmail.com for EAPA and a few other innocent victims, due to amazing sf&fandom history stuff dug up from the Royal Library In Stockholm. Follow @SFJournalen's newstweets from Nordic sf/fantasy/horror/fandom on Twitter, stemming from four decades of covering fanews. Typos in DNA make a virus nasty, but there are typos everywhere...also in this zine. Who'll invent digital corflu? Roscoe demands! Late Sept 2020.

VIROLOGICALLY

Intermission has lately been a little like science fiction and fandom history 101, so why not continue! It's at least some history from the virus-resistant north... The background is, as explained, that Sweden's Royal Library in the spring made it's digital newspaper archive open on-line, temporarily for two months as compensation for the rest of the library having heavy visiting restrictions. I spent hundreds of hours researching what old newspapers said about sf and Swedish fandom, and have lots of material saved. I now feel it's my duty to continue reporting about earlier unknown, interesting discoveries. The articles are added as illustrations, readable if magnified (but maybe a bit blurry, four layout and file size reasons) for Nordic readers. For the rest, I'll present translations and summaries.

Comments are welcome. And questions about things you want me to elaborate on.

But as the blasted virus keeps nagging us, first also some comments on The Thing that made skiffy real! Sweden has been described as everything from a epidemiological disaster to the virologically smartest asses on Earth. For the moment, the corona pandemic has shrunk to virtually nothing. Right now Swedes are Viking conquerors of the plague. Daily fatalities are 0 most days, ICU admissions 0-2 per day. The 2.3 million Region Stockholm has only 2 ICU patients. This is what it has been for almost three two months. The number of new infections discovered is in the low hundreds, but that's because *testing was tripled* during the summer. Virtually all cases are mild. The low infection spread is illustrated by the Public Health Agency's random control survey of 2500, finding zero (0) corona infections! Zero! Umeå University tested 10 000

2500 testades - ingen hade corona

Headline on random sample: "2500 tested - none had corona", indicating really low spread of virus in Sweden

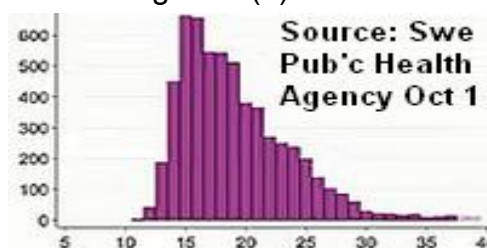
students and staff, and found three (3) infections. Some experts claim the epidemic is over here. I think there might be a little bump later in autumn, as colder weather will move people indoors, but it should be mild. We probably have a decent herd immunity level. Famed Dr Tegnell estimated ca 20% of Swedes carry antibodies but so called T-cell immunity, harder to test, is believed to be twice that. 60% immunity together with recommendations (but gatherings up to 500 will open soon) is enough to slam brake the epidemic. GDP is believed to shrink by "only" 4.5%, compared to 10-20% in many other countries. It will mean less depression, less drugs and alcohol, lower unemployment,

less domestic violence, health care for other diseases, etc. It's true that the Swedish fatality rate was high early on (see graph) but much of it was deaths *with* corona, not *from it*, as the statistics definition used here is very wide (any death having had the virus within 30 days). In eg Norway a doctor is required to determine that the virus was the major cause. Such things make figures incompatible.

An interesting article about the mystery of super spreaders, responsible for virtually all infections <https://www.theatlantic.com/health/archive/2020/09/k-overlooked-variable-driving-pandemic/616548> which Sweden (like eg NYC & London) was unfortunate to get many of early. In the long run, we'll get the most reliable numbers from stats of excessive deaths. But that will take careful analysis and we must wait till the fat nurse sings, next year or so. Meanwhile it seems the little bugger has a field day in other parts of the world. My advice is: easy with draconic measures, but build a wall of plastics, disinfectants and distance around elderly and the vulnerable. The infection is mild with the younger, only a few spread it, and methods for treatment those being a bit worse off have improved.

I hope this science fiction world will turn Mundane ASAP!

--Ahrvid Engholm

Swedish deaths with corona (usually not from the virus!), March up to now. Curve flat for 2.5 months! If a 2nd wave comes, it should be mild.

Some more sf and fandom history

from Swedish newspapers

Well, since I've been doing it in the last few issues, I'll continue to present newspaper articles and stuff from the Royal Library archive. Why change a winning concept! (If you've mislaid or missed any of these history issues, beginning with #96, ask me for the PDFs. Sizes around 2-3 MB.) Some of the stuff in this will give extra info on subjects already covered, of course, and some may be about what has been seen as futuristic technology - computers, space travel, atomic power and such.

One of Swedish skiffy's most well-known figures is John-Henri Holmberg. As a teenager he made a Swedish version of *Fanac*, at the same time as "Carl J Brandon jr" editing the competing newszine *SF Times* (another US title)! His parent's house was placed at crossroads, so he used his ordinary address for one of the newszines and placed an extra mailbox at the crossing road for the other newszine... He also became involved in making *SF-Forum*, a thick, serious zine, the leading one of the period. And if that wasn't enough, aged just over 20 he organised the main sf con of that year, Fancon, as Dagens Nyheter reported May 2 1970, "*Sf-Convention - Situation Getting Gloomier!*":

Science fiction-kongress: — Läget allt mera dystert!

Medan massorna i Stockholm på fredagen valfärdade till Norra Bantorget respektive Vitabergsparken samlades 125 personer på studenthemmet Nyponet för att avverka den 15:e skandinaviska science fiction-kongressen, kallad FANCON 70.

Kongressen pågår i tre dagar under vilka man skall hinna med att se både "King Kong" och äta middag på Hong Kong. Den traditionella kongressfilmen "Nattens vålnad" visas ävenledes.

Fancon 70 har arrangerats av Witterhetssällskapet Din vän Fandom som uppges vara en informell litterär sammanslutning bestående av tre studerande, John-Henri Holmberg, Mats Linder och Bertil Mårtensson.

Sällskapets exakta syfte är ungefär lika obegripligt som dess namn.

Nu kongressar i alla fall de litterära science fiction-entusiasterna och fredagens första programpunkt var högläsning av författaren Sven Christer Swahn.

Därefter talade redaktör Göran Bengtson om den nya vägen inom science fiction — eller "sf" som kongressdeltagarna säger.

Kl 14 hade kongressen trummat ihop en panel av representanter

Anteckningar
ur Stockholmslivet

från bokförlagen i Stockholm som skulle tenteras under rubriken "Science fiction i Sverige — varför så lite och så dålig?"

Slutsatsen av debatten är att "sf" är en ganska svår marknad och att det inte finns så många som vill läsa om sådant.

Efter detta nedslående budskap piggade deltagarna upp sig med att se Fritz Langs stumma skräckfilm "Metropolis" från 1926.

Senare under dagen diskuterades problemet med sf i Danmark.

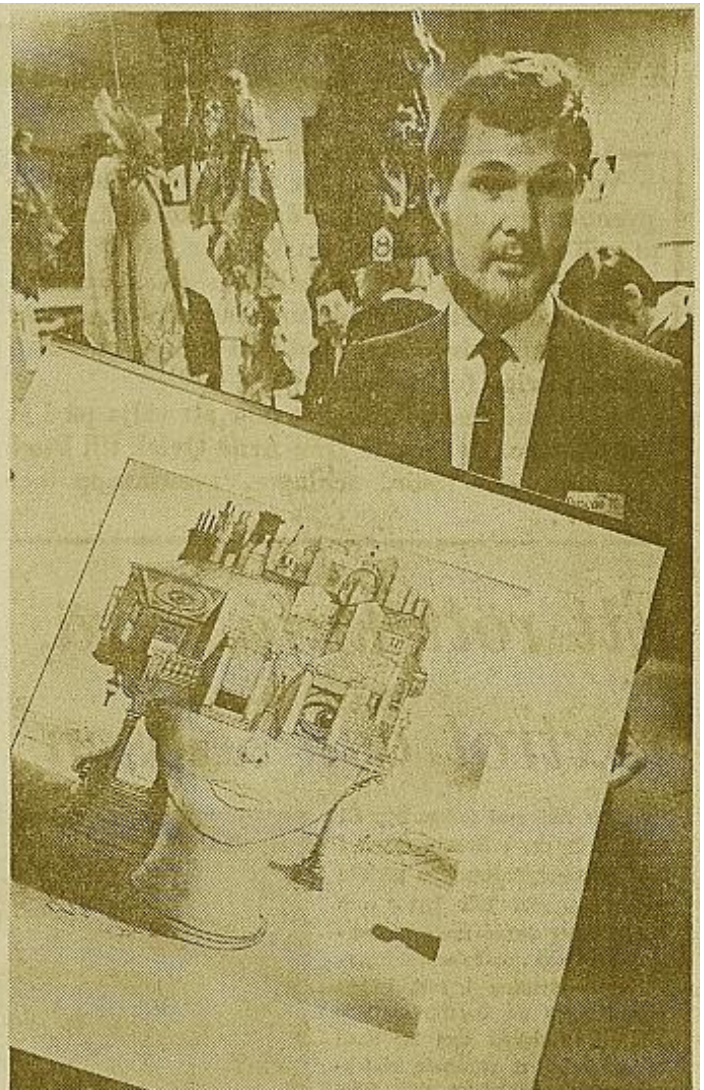
Det handlade alltså fortfarande om science fiction och inte om socialistisk folkeparti.

Läget i Danmark var lite bättre än i Sverige, konstaterades det. I pauserna kunde man betrakta en utställning i foajén av sciencefictionkonst och serier.

Kvällen ägnades åt att avlyssna Svante Bodins elektroniska komposition "Transition to Majoranaspace" samt diskotekdans.

Nästa kongress äger rum i Göteborg nästa år. Den har döpts till Gothcon 71 och arrangeras av Bitterhetssällskapet Din Vän. Om i samarbete med Club Cosmos.

FB

En av science fiction-kongressens arrangörer, John-Henri Holmberg, visar sf-konst. I detta fall ett verk av Hans Arnold.

Hard Math Problems: Prime
Numbers...and counting votes!

All My
Zines Re-
membered...

ENJOY YOUR STUFFED TURKEY IN NOVEMBER...AND STUFFED BALLOT BOXES

...The convention will go on for three days, during which they'll must make time to both watch 'King Kong' and eat dinner at Hong Kong. The traditional convention film "Ghost of the Night" will also be shown. Fancon 70 is arranged by the Witty Society Your Friend Fandom which is said to be an informal literary society consisting of gentlemen students John-Henri Holmberg, Mats Linder and Bertil Mårtensson. The purpose of the society is just as incomprehensible as its name. /Some of the program then mentioned, incl panel "Sf in Sweden - why so little and bad" and sf in Denmark. / It's still about science fiction, not (Danish) Socialist Folkparty. The situation in Denmark is a little better, and in breaks one could study an exhibit of sf art and comics. In the evening Svante Bodin's electronic composition 'Transition to Majoranas space' and Hans Arnold's impression of ABBA, from their album. disco dance. Next convention takes place in Gothenburg. It has been named Gothcon 71 and is arranged by the Bitter Society You FanTurn Back. (Caption: One of the sf convention organisers, John-Henri Holmberg, shows sf art. In this case a work by Hans Arnold.)

The "Bitter" Society was a parody of the "Witty" Society. Artist Hans Arnold was later world famous for doing the wonderful cover for ABBA the Greatest hits.

And here another article, from Dagens Nyheter Nov 13 1973:

Diverse SF-nytt

En tidskrift som handlar om allt mellan himmel och jord kan heta magasin. Handlar den uteslutande om sciencefiction bör den emellertid kallas fanzine.

Ett svenskt sådant fanzine startade 1960 och är därmed landets äldsta ännu utkommande fanzine.

Det heter Science fiction forum och ges ut av Skandinavisk förening för sciencefiction med herrar John-Henri Holmberg och Mats Linder som redaktörer.

Normalt når den sällan någon utanför prenumerantstocken på knappt två hundra personer, som stundtals bidrar med egna noveller.

Men nummer 57, som handlar om Tove Jansson, var avsett att hamna även i ickeprenumeranters händer.

Det har sålts i bokhandeln, och säkrats för man nu tag i det om man skriver till Mats Linder, Körnbärsvägen 9:15 K, 114 23 Stockholm.

Tidningen kostar fem kronor och innehåller en trebetygssupplement om Tove av Harry Hackzell samt

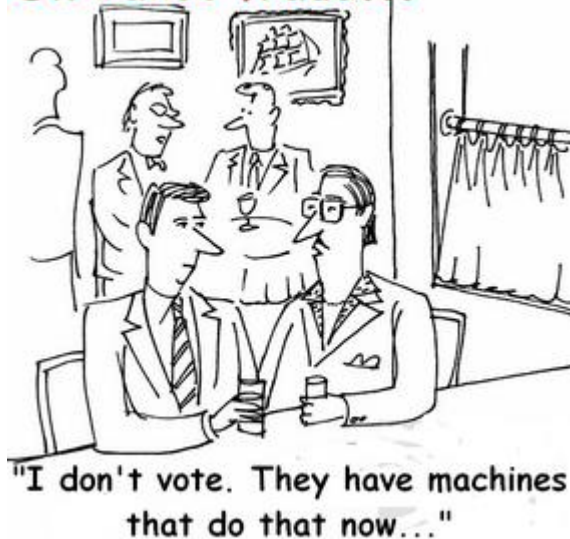
Misc sf News

A publication with just about anything may be called magazine. But is it exclusively about sf it is called a fanzine. A Swedish such fanzine began in 1960 and is Sweden's oldest still published fanzine. Its name is SF Forum and it is published by the Scandinavian SF Association with misters John-Henri Holmberg and Mats Linder as editors. Normally it seldom reaches anyone outside the just under 100 subscribers, who also sometimes contribute with their own short stories. But #57, which is about Tove Jansson, was intended to get into the hands of non-subscribers too. It has been sold in bookshop and the safest way to get it is to write to Mats Linder, 9:15 Körnbärs Way, 114 23 Stockholm. The magazine costs five crowns and contains an academic essay about Tove by Harry Hackzell and an article by Holmberg, titled "The Living Moomin Valley", where he makes a brave attempt to separate what is ordinary fairy tale from what we call fantasy. The publishing schedule has been a bit shaky lately, Mats Linder says about SF Forum.

Subscription costs 22 crowns. #58 has arrived anyway. Between five and ten issues per year is promised for anyone subscribing. It could be mentioned about John-Henri Holmberg, that he has taken over the publishing of sf from Askild & Kärnekull, after Sam J Lundwall, who has enough of other things to take care of anyway, e g his own publishing house Delta and translations for Lindfors and Lindqvist. That means that the grand translation of Cabell in 20 volumes that the publisher has begun now switches translator. Sam J Lundwall managed to translate Manuel and The Silver Stallion, which will be published soon. Next year we will get what is considered the best in the series, which is Jurgen. (Caption: John-Henri takes over from Sam.)

At that time JHH - as most in Sverifen call him, it saves keystrokes! - was around 24 years of age and had been in fandom for about 10 years. And around this time the longest running most defining feud in Swedish fandom began: Sam J Vs JHH! As I understand it, when Sam J Lundwall left publisher A&K and started his own business

On ballot fraud...

John-Henri — tar över efter Sam.

en betraktelse av Holmberg betitlad "Den levande Mumindalen", där han gör ett tappert försök att skilja på vanlig saga och sånt som kallas fantasy.

Utgivningstakten har varit lite darrig på sistone, säger Mats Linder om SF Forum.

Prenumeration kostar 22 kronor. Nummer 58 är i alla fall utkommet. Mellan fem och tio nummer per år utlovas den som prenumererar.

Om John-Henri Holmberg är i övrigt att säga att han övertagit Askild och Kärnekulls utgivning av sciencefiction efter Sam J Lundwall, som har tillräckligt att pyssla med ändå, bl a sitt eget förlag Delta jämte översättningsarbeten åt Lindfors och Lindqvists förlag.

Det betyder att den storstilade översättningen av de över tjugo volymer Cabell som förlaget åtagit sig byter översättare.

Sam J Lundwall hann med "Manuel", och "Silverhingsten", som snart kommer ut.

Nästa år kommer den som ofta anses bäst i serien, nämligen "Jurgen".

with Delta, it didn't go totally smooth. And that JHH stepped in to replace him is one source for Sam bearing a grudge against the younger colleague. But not only that. Sam J has always been to the left in politics, and JHH to the right. Sam J published Soviet sf, JHH did Heinlein. (I also know of some personal business, which I won't go into.) JHH will always pretend that he really doesn't have anything against "Samsan", as he calls him, and Sam J will with an irony black as night call his opponent "my best friend in the whole world". It has been going on for half a century by now.

JHH had around that time studied literature at Stockholm University, writing eg a paper on JRR Tolkien. He never took an exam (as if he needed it, we can see he finds his way around books!) but there's an interesting story behind it. He of course wanted to do his exam work on science fiction. He asked his supervisor at Stockholm university this, one professor E N Tigerstedt - who said no! Science fiction wasn't real literature. (And yet, Tigerstedt had been the one editing the first sf anthology published in Sweden, *Adventures of Tomorrow* in 1953.) OK, JHH thought, I'll go to another university. But when asking around he received negative replies from every single Swedish university literature institution! Science fiction belonged in the gutter! Silly trash!

So he went to publishing this sub-quality barely readable misuse of paper instead. And doing a few sf cons, like another Fancon, number 2 presented in Dagens Nyheter May 26 1974:

Sf-convention on Friday

All friends of sf and their relatives have a couple of days of feast next weekend. They will gather for a convention in the Student House at 32 Holländar Street. It's the 19th Scandinavian sf convention and is therefore called Fancon 2. Any poor convention must have a name. It starts a little sneaky already on Friday May 31 by showing four films, of which one is so bad that it's really good. It is called "The Werewolf hunts Frankenstein" and evidently the monster is on vacation. Saturday authors Sven Christer Swahn, Carl Johan Holzhhausen, Bertil Mårtensson and Ralf Parland will read and have lectures. To this an auction, a film lecture by Gunnar Oldin and more films. On Sunday they deal with the difficult subject "How to do sf critique?", with Staffan Bergsten, Torsten Ekbom, Magnus Hedlund and Per Lysander. Views on this literary genre is also delivered by Jon Bing and Tor Åge Bringsvaerd from Norway and the Dane Jannick Storm. The same day there is a convention dinner with a speech by the imported Brian W Aldiss from England - a giant in the field, both as a critic and author. To take part in this convention costs 25 crowns and all dough is highly non-profit, any surplus goes to the next convention if there is one, because on Monday the bold organisers intend to let a panel of publishers and sf authors debate what the meaning with sf really is. In connection there will be an art exhibit, book sales, dance and a masquerade. May we give some advice? Don't dress up as Frankenstein's monster, he'll be there in several versions anyway. Interested may call tel 13 22 48 or 31 23 18, both with area code 08 if you live outside Stockholm

(Captions: Cover of program booklet. And: Suggestion for a masquerade costume)

Note how the tone of this is rather sarcastic, just as the piece about the first Fancon! The genre wasn't really kosher. But soon came a period when the genre began to spread (after going down a bit in the 1960's) for awhile. Three or four publishers began sf book series in the 1970's, and there where two paperback sf series for the newsagent "kiosks", three if you count a horror series which often also published sf.

But I doubt any profit from this con went to next year's (I also doubt Fancon, made any profit at all). No way that JHH would send money to...Sam J! It it was he and publisher Delta who organised the 1975 con. In the 1970's Sam and JHH had some sort of informal truce, doing the big Stockholm sf con every second year. Sam did "SF-Kongressen" 1973, 1975, 1977, 1979 and JHH was involved in the cons 1972, 1974 and 1976. The last one was Scancon 1976, my own first sf con, and a major success with 475 attendees, a record for Swedish cons which lasted until the Stockholm Eurocon 2011 which had 750 attendees. (Sam J would of course in a rather trumpian manner claim his cons were bigger, they weren't. I was there 77 and

79. He had around 300 in Hotel Amaranthen, which of course became known as Hotel SAMaranten.) But Sam J's Best Friend in the Whole World had presented himself already in 1970 as a literature student, July 26, in the regular essay department Under Strecket ("Under the Line") in Svenska Dagbladet, "Science Fiction: In Angst Towards the Time". (And as it's so long I'll only translate excerpts. BTW, all translations in *Intermission* are hyper fast ones, not 100% perfect):

under strecket:

Mycket av den science fiction som skrivs i dag är helt enkelt litteratur som har något annorlunda utgångspunkt än samtidsromanen men i övrigt är lika seriös som denna, konstaterar John-Henri Holmberg, litteraturhistoriker vid Stockholms universitet, i denna artikel. Han presenterar några av de främsta science fictionförfattarna från senare år, pionjärer för en utveckling som revolutionerat genren under det senaste decenniet.

Av JOHN-HENRI HOLMBERG

SCIENCE FICTION: I ÅNGEST INFÖR TIDEN

Varje författare vill skriva om science fiction måste förstås möta en inledande brist. Något som att det här är faktiskt inte barnhöret och Bäst Gordon. Orsaken till det finns nämligen dels hos en — ofta fullständigt — osynlig vilja hos svenska kritiker att tränga in i en på många sätt exotisk litteratur, dels hos de energiska författare som förknäpade begreppet sf med den allra värsta sortens dåligt översett underbällning som produceras av en del skrupelfria bokförlag.

Det är således min brasklapp. Modern science fiction är en variationer, svårare att förstå och svårare att förstå. Själva begreppet science fiction — sf — är ofta meningslöst, eftersom de nägoranda neopopulära definitioner som givits helt enkelt inte stämmer på vad det är. Uttrycket science fiction präglades 1929 av en tysk-amerikansk ingenjör och publicist vid namn Hugo Gernsback, som tre år tidigare startade den första egentliga sf-tidskriften (*Amazing Stories*). Med sf avsåg Gernsback den sorts skräcklitteratur som han själv skrev och publicerade, och under några år är han inte heller oskyldig till att ha skrivit om science fiction. Fram till slutet av 30-talet var nämligen sf-enkeltligen den amerikanska

alldeles hopplöst kvastvetenskapliga, och gennedskärade noveller bestod till en början helt av omfångsrika förtolningar av dagens och morgnans.

Men sedan Gernsback dragit sig tillbaka och en ny författargeneration trätt till vid 40-talets början, splittrades science fiction i flera riktningar. Den stilistiskt medvetna prövan gjorde sitt intåg med Ray Bradbury och Alfred Bester; Theodore Sturgeon förenade språklig finess med psykologisk skärpa, och en viss begynnande samhällskritik kunde spåras hos Frederik Pohl och C. M. Kornbluth. Dpt som skildrade sf från människan utifrån, kom sedan några amerikanska ännu värre vetenskapliga, utan snarare en speciell inställning till berättandet och till materialet. Sf-författaren ärver om det tänkbara men ännu aldrig utförande, han speulerade i möjligheter och utvecklingstendenser, och hade hans speulationer bara inte stiftat sig sig vara sådana andeflugtar och enkeltfärdiga, skulle man ha kunnat kalla honom visionär.

Under femtiotalet accelererade utvecklingen bort från de rena teknologiska ämnesfästerna, och i dag är science fiction — den sf som skrivs, mest noggrant merparten av den — helt enkelt litteratur med något annorlunda ut-

gångspunkt än samtidsromanen. Dagens ledande sf-författare utvecklar sig med stilistiska experiment, karaktärsstudier, filosofiska och ibland samtidskritiska problem. De gränsa monstra och begåvade hjältar som på alltför många håll fortfarande anses vara karakteristiska för genren för man faktiskt inte ordentligt efter för att finna i modern science fiction.

Man kan förstås inte säga att dagens mest intressanta science fiction är resultatet av en medveten utveckling som ägatsat- telse för bara ett dregt decennium sedan. De författare som då kom till revolutionära sf-litteratur och som fortfarande befinner sig i centrum för uppmärksamheten är engelsmännen Brian W. Aldiss och J. G. Ballard.

För Aldiss är den tekniska revolutionen intressant. Han flings- las och förundras av begreppet tid och av människans relation till tiden och det föränderliga livet. Samtidigt har han förmåga att i science fiction rent litterärt, och i sina re- senser och kritiska mest överty- gande romaner har han utfört ex- periment med tid och rum och be- rättelseform som både förbluffat och entusiastiskt de sf-intresse- rade.

I "An Age" från 1967 flödar man både Aldiss' fröktan och fa- scination inför tidsbegreppet och

hans vilja att bryta sig loss från den enkla och begränsade berättar- teknik som tidigare varit typisk för nästan all engelsk science fic- tion. Grundtemat i "An Age" är något Aldiss kallar för "backe- soor", idéer som för läsaren till- baka till förlustens tekniska epoker. Men själva tidsresan är vid ut och in förändrad i för- höllande till framtid, och vår ut- veckling går obönhörligt mot den kryptiska tiden i själva livet. Ändå förblir boken au- tobiografisk. Huvudpersonen upple- ver och iakttagelser blandas med hans åsikter och känslor, den linära berättelseformen krym- per och frågan om vad som är sub- jektivt och vad som är verkligt i förhållande till tiden öppnar sig för läsaren.

En liknande teknik använder Aldiss i den senare "Report on Probability A", där fokus hela ti- den skiftar från iakttagelser till in- iakttagelser i en fördömd kedja. I den verkliga tiden är "Probability A" fäst vid hus som betraktas av tre personer i en annan värld som iaktas av varandra i en tredje värld som iaktas av en robotvärld i en fjärde värld som i sin tur bevakas från en femte och så vidare — medan kvinnan i det ursprungliga huset hela tiden betraktar den änd- lade tiden av iakttagelser. Genet här förändras läsarens tidsperspektiv

och senare för det verkliga. Aldiss skapar en värld i en del relativ och subjektiv, hans värld blir en flytande, substantiell kedja av men- ningslösa relationer och lika men- ningslösa reaktioner. "Report on Probability A" är enligt Aldiss själv ett försök att överföra den franska romanens höndlösa ögonblicksbild till science fic- tion, ett så kallat "experience". I Robbe-Grillet och Becketts anda. I sin senaste roman har Aldiss på- motsvarande sätt sökt begripa Ja- mes Joyces stilistiska innovationer. "Barefoot in the Head" (1969) är en svår roman. I den vill Aldiss tvinga läsaren in i en framtid som är diffus, abstrakt, intensiv subjektiv. Romanen utspelar sig i ett Eng- land som varit nära att upplösas genom det tredje världskrigets droppar. De kemiska hallogen- gaserna preparerar för förändring i världen — världens utveckling som hela tiden skiftar i ett myller av mångtydiga ord och värder- lagsningar. I romanens scen- vikt blir existensen kaotisk, lika opålitlig som det medvetet artifi- ciella och mångtydiga språket. Romanens huvudperson, en me- dianställd som under sin jakt på en världslig och ett jag till slut blir den man helst skulle, fäng- sas upp i tidens varv och kum- par mot en värld som varken är verklig eller biblisk.

En väsentlig roll i romanen spe-

las också av Gerdieffs och Ouspensky pseudofilosofiska läror, en införlädd, avskiltig bana i sän- ter och av fragment från lyrik och vers. Genom sitt språk och so- ciologiska tankar vill Aldiss för- flytande nu, tvinga läsaren in i en fiktion som äger relevans också för hans egen existens, och därige- nom iaktas samman med det kommande. Det är en vilja som är genomgående hos honom.

Brian Aldiss vill för i nya stil- lar i science fiction och med hjälp av den söker han analysera och förklara omvärldens förhåll- lande och inkomplexa värld. Man kan konstruera honom te- matiskt med J. G. Ballard, den spän- ningsfulla och mest egen- skapiga bland de yngre sf-förfat- tarna. Ballard gräver sig djupt in i det mänskliga psyket och förvand- lar dess ångster till bilder från en nitfjärde värld som iaktas av re- signation och dån. Hans metod är den subjektiva och impressionis- tiska. Ballards berättelser speglar i sig "före rum" där medvetandet och yttre världens verklighet möts och bryts sönder mot varandra. Den surrealism som skapas blir en verklighet i flera sceneriska plan, där skärningar uttrycks i arkei- ska landskap. En öde strand be- folkas av den skrik och ensamhet som Ballards gestalter upplever i sitt inre.

Science fiction har ofta anilla-

gats för att lägga för stor vikt vid den yttre världen i berättelsen och förbise personligheten; allt för många huvudpersoner i be- kända sf-romaner har varit grovt ill- skurna i jämförelse med Ballards. Men skulle kanske kunna säga att Bal- lard tagit upp den tendensen i sf men kastat om dess premisser full- ständigt. Geneterna i Ballards ro- maner uttrycker knappast ett vil- ja som symboler, geometriska figurer som analyseras i fragment. I stället förändras deras medvet- ande till den verkliga och som om den. Miljöer i berättelserna är det väsentliga, man inte som i an- nan sf i sin egenhet av objektiva realist, utan som psykologisk symbol. "The Drowned World" från 1962 är en skildring av det förhistoriska tricket, det psykiska landskap som varit upplöst till medvetandet och livet. Vår samtid får sin symboliska motsvarighet i "The Crystal World" (1966) där civilisationen styvlar sitt glittrande iergång av kristall; mångfärgad, vackert och död. Dess motpol finns i "The Drought" från 1964, där ett bild av det psykiska och vill tränga in i det mänskliga psyket, det förändrade ökenland- skapet.

Det omkastade synsättet är Bal- lards kärnämne. Det psykiska oansen bildar närmast, verklig- heten förändras till ett dröm av dess inre verklighet, en ämnen, ett landskap av symboler som be- fölks med andra symboler. Men i- stället för att förklara, liksom Aldiss, trogen den tradition som genom- ritar science fiction från grunden. Man accepterar förmittels frihet, tankens makt, jaget medvetenhet av världen i sig själv. Den visio- nära upplevelsen är grundläggande och avspårar: det psykiska land- skapet är ett medel att nå in i det mänskliga psyket och förvand- lar det till en verklig värld. De har blivit närmare för den mycket unga sf-litteraturen. Både i Eng- land och i USA har denna grund- väntning — att science fiction kan och måste skrivas på samma villkor och med samma frihet som annan seriös litteratur — annan- ants av ett förtal intressanta fö- förtal. Jag vill här bara nämna en av dem som på ett tydligt kom- mit att främsta som ett betydande löfte: engelsmännen Michael Moorcock. "Behold the Man" från 1968 är en förändrad bok, fylld av en oerhörd rikedom av bilder, figu-

ger, symboler. Efter en serie tinnig- gen intressanta underhållningsro- maner framträdde Moorcock här som en väsentlig och engagerande berättare. Hans intressen är både intellektuella och känslomässiga. Vill tränga in i det mänskliga psyket för att försöka se hur det fungerar och varför. Och Moor- cock flings av det abstrakta av psyklets förmåga att förändra verk- ligheten efter sina behov och dröm- mar, av förmågan sönderfall un- der stress. Men till skillnad från Ballards teknik, liksom i den psy- kologiska språket som ett instrument för att nå direkt emotionell kontakt med läsaren. Hans prosa är känslomil- lid, levande, desperat i sin entig- gighet och sitt engagemang.

"Behold the Man" är en studie i schizofreni och religionsymbolik. Romanen skildrar en framtid reli- gionens skapande upplevelser och reaktioner på den efter en tidens finner den historiska Jesus och in- ser att den gud han velat tro på är en hopplöst försvinnad morgeloid. Romanen övertygar framför allt genom sitt mångfärgade engagemang och sin kraft: den är en person- lighet med djup, övertygelse i det- tviveln över det oändliga i det överflöd som drabbar huvudper- sonen.

Som stilist står Moorcock långt längre efter både Aldiss och Bal- lard, men hans engagemang och desperation verkar äkta och omed- elbart övertygande. Hans psy- chofiktion — liksom Aldiss, Ballards och många andra av den yngre generationen sf-författare — visar att den ädelt smitta utveckling denna litteratur just nu genomgår är mycket glädjande när. Sf-för- fattarna, som i fantasin har besittit så många främmande världar, har tilltill uppnått sitt eget värld. De har insett att människan kan vara ett minst lika intressant stu- diobjekt som någon annan utök- tade mariner, och därigenom har den science fiction en relevans för oss själva och vår samtid som gör sf till ett av dagens mest in- tressanta och dynamiska litterära fall.

Michael Moorcock och Brian Aldiss.

Michael Moorcock och Brian Aldiss.

Michael Moorcock och Brian Aldiss.

Michael Moorcock och Brian Aldiss.

/From the intro: / Much of today's sf has a base somewhat different from the contemporary novel but is otherwise just as serious, says JH Holmberg literary historian of Stockholm university ... He'll present some of the leading sf authors, pioneers revolutionising the genre during the passed decade. ... /He says sf isn't Flash Gordon and critics wrongly connects it with the worst examples. Modern sf is different and better. The concept was created by Gernsback in 1926 who wanted silly technical tales. In the 1940's it became better. / Stylistic prose came with Ray Bradbury and Alfred Bester; Theodore Sturgeon combined neat language with psychological sharpness, and a certain beginning social critique could be found in Frederik Pohl and CM Kornbluth. Sf didn't differ from other literature by a lot of science any more, but it was more a certain attitude towards storytelling and the material. The sf author wrote about the possible that hasn't happened yet, speculating in possibilities and tendencies, and if only the speculations hadn't been so shallow and simple you could have called it visionary. /in the 50's sf left technology out even more. It became like other literature but with different starting points / Today's leading sf authors do stylistic experiments, person studies, raising philosophical and contemporary questions. /No more green monsters any more! It's a result from a development starting a decade ago with eg Brian Aldiss and JG Ballard. / Aldiss find technical speculations uninteresting. He is captivated by time and Man's relation to it. At the same time he wants to renew sf and ijn his latest three most convincing novels he has experimented with stylistics and narrative which has both puzzled and made sf interested enthusiastic. /JHH goes through An Age, Report on Probability A and Barefoot in the Head. / You can put him in contrast to JG Ballard, the incomparably most intensive and peculiar of the younger sf authors. Ballard digs deep into the human psyche of and transforms its labyrinth to views from an all too genuine reality of resignation and madness. Ballard's stories comes from an 'inner space' where consciousness and the outer reality meet and confront each other. The resulting surrealism becomes a reality on several levels, where the atmosphere is expressed in archetypical landscapes: a deserted beach is populated by the horror and loneliness that the Ballard characters experience inside. /Sf is often accused of being shallow butt Ballard's characters often only exists as 'symbols'. JHH goes through The Drowned World, the Crystal World, The Drought. / The reversed view is typical for Ballard. The psychological odd becomes norm, reality reflects an inner r3ality, a dream, a landscape of symbols. But in the end Ballard like Aldiss follows the traditions of sf. He accepts the freedom of reason, the power of thought, the superior importance of our consciousness. The visionary experience is fundamental and decisive; the psychological landscape is means to reach knowledge about the self and what makes it real. /He mentions the new wave, Moorcock and

"Vote early and often!"

Once on a convention in Gothenburg, I saw Sam J and JHH sitting in the bar, a metre apart back to back for several hours, pretending the other one didn't exist. There were no other free chairs at that bar, you see...

SCIENCE FICTION

Bildens vänlige robot
 heter Robbie och han
 förekom i en gammal
 science fiction-film som
 visades för ungkarar för
 andra. Förbjuden värld
 (Forbidden Planet).

FREDAG 16 MAJ
TV 21.00: SCIENCE FICTION. *[FXXG]*

34

better present it, especially as it is written by the BNF "reverend" Anders S Fröberg (he wasn't a clergyman in reality, just a fannish title as fans thought he "looked holy"), "*Sf - not only monsters*":

TV will now make a drive for sf. It is the colour TV group which in it's experimental activities focus on the undervalued genre, And the main producer of the series Sam J Lundwall hopes viewers will realise that sf isn't only banal monster stories. It can have serious social criticism and humorous satire. It may be a platform for experimental writers and artists. Is? Isn't that terrible rubbish? Green men from Mars, monsters, giants, rayguns and violence, werewolves and time machines. Well the pundits of sf have it partly right. Much sf is nonsense, shallow stories of simpler type. There are bad stories, very bad TV series, extremely bad comics and thoroughly lousy films. Sf has especially in Sweden become almost a swear word, to such a degree that when a young Swedish sf author, Bertil Mårtensson, had his first novel accepted by Bonniers recently (first having it published in Danish translation) they didn't dare to call it sf on the cover or in the marketing. /Some examples of good sf writers mentioned./ Now there are signs that sf is coming back in Sweden, after many years of hibernation. Håpna! And Swedish Galaxy folded some years ago and since the friends of sf have had to read American and English books in original. Non-English readers have had to do with some novels by Bradbury and established writers. But it has began to change on some fronts. Dagens Nyheter has announced an sf writing contest (but introduced by a rather ignorant and curious article). Publisher Lindqvist which earlier tried to publish sf now comes back with a paperback series. It's cheap books in plain design. And the first books are rather simple. But their boss says they have had a good reception and they will come once a month, perhaps more frequent further on. If it goes well they'll perhaps try some more advanced novels. The film 2001 - e Space Odyssey have gone down well in Sweden. And was reviewed seriously by the most senior critics of the papers (unusual for sf films). /Sam J's series of programs detailed, see last issue./ Another TV man co-worker is Jan Hemmel in Malmö who has made a couple of dramatisations of short stories. Torsten Jungstedt, among many things also expert on sf, is also involved. SF Today is the name of the series /More details of the series. I mention here what's not covered in last issue and I summarise a bit./ May 16 to dramatisations by Jan Hemmel, from Robert Sheckley's Lifeboat Mutiny and The Body. ... Rerun May 24. Friday May 30 Japanese animated Captain Ultra... Saturday June 7 an episode of British puppet show Stingray ... Friday June 13 Sam J Lundwall reports from Oxford convention... also the film Born of Man and Woman, a film version from the 1940s on a story by Richard Matheson, Alan Nurse also an sf author made the film in b/w. The colour group will play around with it and "tint" it, ie colourise it in harmony with the sound. Friday 20 June an episode of Star Trek /it is said it was never shown/ Friday June 29 one more program from the Oxford convention, a report that will talk about what is called fandom - the inner circle of the friends of sf, the fans. From fandom comes many of the best authors and publishers. Fandom deals with other things than sf, strange stunts, internal jokes that are self-ironic and much that is incomprehensible for outsiders.

The genre's status in Sweden has varied in waves. During the days of Verne and Wells, before the term "science fiction" existed, it was seen in positive light. In the 1940's came *Jules Verne Magasinet* and Cpt Future and sf suddenly became a danger for school kids! Useless trash. But in the 1950's the mood changed. Harry Martinson wrote space poetry and sf book series began and there was a

positive interest (despite Elisabeth Tykesson's ambush attempts, see previous issue). In the 1960s sf went down again, but up in the 1970s, down in the 1980s, up in the 1990s.. However the latest positive trend for sf is too much about films, TV shows, games, toys, costumes and such!

The positive 1950's trend is exemplified by Dagens Nyheter

June 7 1953 having a long article on sf translated, written by no less than Arthur Koestler, "*The Pre-Dried Fantasy*", which as far as I have found is the first one also giving a more detailed mention of sf fandom, though his ideas are a bit twisted (do you know where "fenvention" comes from? - Uncle Google has no useful answers). His piece is rather long so I'll translate the most interesting parts:

/Koestler begins summarising AE Van Vogt's The Weapon Shops of Isher/ ...probably the most popular of the American sf writers of today. The quoted book has recently been published in England in an sf book series

Den förtorkade fantasin

DET HANDE en gång, närmare bestämt den 17 juni år 4734, att kapten Kayle Clark steg ut i en offentlig televisionskiosk för att ringa upp sin fastmō, hemliga agenten Lucy Rail. Han möttes av meddelandet att han inte kunde få tala med Lucy, eftersom hon hade gift sig veckan förr. "Med vem?" utropade den upprörde kaptenen. "Med mig", svarade den man han talade med. När kaptenen tittade närmare efter på televisionskiosken fann han till sin överraskning att den man han talade med var han själv.

Detta hipnadväxlande mysterium klarades upp av mr Robert Headrock, den förste oddlige mannen på jorden. Med användande av sin elektroniska superkalkylator upptäckte Headrock

ARTHUR KOESTLER

bekänner i denna artikel att han då och då förfallit till att läsa "science-fiction", dvs. den typ av fantastiska äventyrsböcker som byggs på naturvetenskap och teknik. De slutsatser han dragit av dessa studier redovisar han här.

att kapten Clark hade tagit en liten tur i en tidsmaskin; han hade gjort ett avhopp in i det förlutna och gift sig med Lucy utan att hans icke avhoppade nu-jag visste något om det. Till följd av denna lilla lusttur blev han desamtor, den rikaste mannen på jorden, därför att han på förhand

visste om alla fluktuationer på börsen. När Clark hann upp den tidpunkt där han hade hoppat av i tidsmaskinen blev den förlutna Clark och niets Clark återigen och samma person och levde sedan lycklig i alla sina dagar. Men Robert Headrock, den oddlige mannen, skickade en journalist vid namn MacAllister flera miljoner biljoner är tillbaka i det förlutna för att ställa till med kosmisk explosion, vilken resulterade i vårt planetsystem sådant det nu ter sig för oss.

Den bok jag citerar här titeln "The Weapon Shops of Isher" och är författad av A. E. van Vogt, van Vogt är sannolikt den mest populäre av vår tids amerikanska science-fictionförfattare. Den citerade boken har nyligen utkommit i England i en science-fictionserie, och samtidigt har en brittisk science-fictionklubb bildats, vilket allt tyder på att den nya flugan, som kan betecknas som ett slags kosmisk jätterbug, nu har flugit över Atlanten.

Det är bläst att jag först som sist bekänner att jag under den tid jag bodde i USA själv förföll till att läsa science-fiction och att det fortfarande händer att jag kan få recidiv. Att läsa om resor i världsyrymden, resor i tiden, marjungefrur, robotcivilisationer och övermanniskor från främmande vintertorger är vanbehållande på samma sätt som opium, mord, deckare och råsknedet. I England har man knappast någon aning om i vilken oerhörd och våldsam utsträckning denna last grasserar i USA. Enligt en nyligen gjord undersökning är försäljningsvärdet för deckare och Wilda Western-romaner i Amerika genomslutligt fyra tusen exemplar, medan siffran för science-fictionromaner håller sig till 6.000 exemplar, dvs. en 50 procent högre siffra. Varje månad utkommer sek nya romaner av denna typ i USA, och tre stora förlag har specialiserat sig uteslutande på science-fiction. Det vimlar av science-fictionbarn, science-fictionklubbar, science-fictionfilmer och dito televisionsprogram osv. De trogna, man skulle kunna säga science-

fictionmanerä kallas "fen", stavat FEN, vilket är pluralformen av fan (hängiven beundrare) — FAN —, liksom "men" är pluralis av "man". Fen samlas i klubblokaler som kallas "slanshacks", dvs. kojor för "slans", biologiskt muterade övermanniskor, och i dessa klubblokaler har de konferenser, vilka kallas "fenferenser". De i science-fiction förekommande personerna talar ett slags kosmisk flygargång, vilken självfallet borde kallas "cosmilingo". Unga rymdpionjärer vill inte gärna möta några Bema — Bug-Eyed Monsters (på svenska närmast glosöda monster eller, för att följa science-fictions förkortningspraxis, "Glömos") —, bland främmande nebulosor utan att vara beväpnade med dödssträpistol. De begagnar svordomar som "för världsyrymden", "för Saturnus sju ringar" eller "för Venus gasstråtar".

Vad barnen beträffar så peppar de en inte längre med coltpistoler; i stället förvandlar de en till atomer med hjälp av kärmsprängningsminor. De har plasthåtor på huvudet som liknar dyrkärjalar och som gör att de kan andas medan de svävar omkring i rymden mellan himlakropparna, där de inte längre påverkas av tyngdlagen. På televisionsduken håller nu rymdpionjären Tom Corbett på att slå ut Hopalong Cassidy som barnens nationalhjälte nr 1. Till och med humödrarna, som bysnar på radion mellan de systerar med hållsögömlen, är i färd med att bli kosmiskt medvetna. Tvåloperan har fått en förgrening i rymdoperan.

Detta är den groteska sidan av science-fiction. Men en fluga som har antagit dylika proportioner är aldrig helt och hållet flugig. Den ger om också på ett förvringt sätt uttryck för ett omedvetet behov i tiden. Science-fiction är en typisk produkt av atomåldern. De upptäckter som gjorts under atomåldern ligger som en oemått klump i människligtans mage. Elektroniska hjärnor som förutsäger valresultat, lögn-detektorer som kommer folk att klämma fram med sanningen, nya droger som kommer en att gå på ed på löjner, strålar som frambringar biologiska monster — hela denna utveckling under de senaste förlutna femtio åren har skapat nya synpunkter och nya maridrommar som ännu inte har kunnat assimileras av konsten och litteraturen. Primitivt och valhant försöker nu science-fiction att fylla ut detta tomrum. Men det finns kanhända ett annat och djupare liggande skäl för denna plötsliga längtan efter andra tidsåldrar och andra världar. När människor läser om de senaste försöken med vätebomber inser de kanske mer än de ens för sig själva vill erkänna möjligheten av att den mänskliga civilisationen nått sitt slut. Och samtidigt har de kanske en dunkel och knappt formulerad misstänke om att orsaken därtill ligger djupare än kommunism och fascism, att den kanske ligger i homo sapiens egen natur. Med andra ord att människan kanske är biologiskt missanpassad och dömd till undergång liksom jätteodlorna i urtiden. Jag tror att någon apokalyptisk intuition av det slaget kan vara en orsak till det plöteliga intresset för andra världar och andra stjärnor.

I litteraturen är science-fiction naturligtvis ingen ny företeelse. Så tidigt som i andra århundradet av vår tideräkning skrev Lukianos en berättelse om en resa till månen. Swift skrev också

så science-fiction liksom Samuel Butler, Jules Verne, Aldous Huxley och George Orwell. Men medan dylika företeelser tidigare endast var enstaka litterära extravagananser, produceras de nu i massa för en masspublik. Dessutom tar den moderna science-fiction sig själv i högsta grad på allvar. Det finns vissa spelregler som varje utövare måste iaktta för att inte kritiken ska fullständigt amula sönder honom. Den första och grundläggande regeln är att författaren endast får syssla med sådana framtida uppfinningar, maniker och maskiner som är logiskt tänkbara med utgångspunkt från nu gjorda upptäckter och som inte strider mot naturlagarna. En hel här av fysiker, biologer och andra vetenskapsmän är anställda inom film- och televisionsindustrierna för att kontrollera att varenda detalj stämmer till och med när det gäller science-fiction för barn. Inom parentes sagt är några av de mest kända science-fictionförfattarna i Amerika i själva verket vetenskapsmän, somliga till och med internationellt kända sådana, som skriver under pseudonym. Den nyaste och mest distingerade rekryten i denna armé är Bertrand Russell. Allt detta är en garanti för vetenskaplig korrekthet, men tyvärr inte för konstnärlig kvalitet.

Kan det tänkas att science-fiction, som nu ligger i sin linda, kan utvecklas och en dag bli framtida litteratur? En del välkända kritiker i USA tror det på allvar. Men det gör inte jag. Jag tror att science-fiction är en god underhållning, men aldrig att den kommer att bli god konst.

I första ögonblicket kunde man naturligtvis tänka sig att fantasi-beskrivningar av leke-mänskliga förhållanden på främmande planeter skulle kunna öppna nya vyer för vår tids i viss mån stagnierade roman. Tyvärr måste man med besvikelse konstatera att så inte är fallet, och det av en mycket enkel orsak. Vår fantasi är begränsad; vi kan inte projicera oss in i den avlägsna framtiden mer än i det avlägsna förlutna. Detta är orsaken till att den historiska romanen är praktiskt taget omöjlig att skriva på ett riktigt sätt. Hur en egyptisk ämbetsmans liv gestaltade sig under adertonde dynastin kan vi bara göra oss en vag föreställning om i stora drag, ja, inte ens när det gäller en soldat i Cromwells armé kommer vi närmare tillräckligt. Vi är ur stånd att identifiera oss med denna främmande gestalt, som rör sig i en främmande värld. En engelsman kan i grund förstå fransmännens känslor och vanor, en mindre ryddsa marsvinarnas. Och utan denna identifiering, denna intima förståelse kan det inte bli någon konst, bara en kitting av nyfikenhet som snart förvandlas till en känsla av leda. Marsjällarna i science-fiction må ha fyra ögon och gröna hy — det spelar absolut ingen roll. Vi kan läsa några sidor med nöje, men därför att de är för konstiga för att vara sanna, blir vi snart uttråkade.

Ty vägar kultur är en ö. Den kommunicerar med andra öar, men den är inte förtrogen med någon annan än sig själv. Och konst innebär att se det man är förtrogen med i en ny dager, se det tragiska i den enkla vardags-händelsen; den innebär i sista hand att vidga och fördjupa vår förståelse av oss själva.

Swifts "Gulliver", Huxleys "Du sköna nya värld" och Orwells "1984" är stora litterära verk därför att de framtida uppfinningar och besynnerliga företeelser i främmande världar där endast tjänar som bakgrund eller förövandning för ett socialt budskap. I den mån de inte är science-fiction är de med andra ord litteratur, och stället för att endast vara produkter av en hämningslös fantasi är de verk av en disciplinerad intelligenskraft. Samma regel gäller för detektivromaner. Georges Simenons är förmodligen den främsta konstnären på det området, och hans romaner blir konstverk just på den punkt där personer och atmosfär blir viktigare än själva intrigen — där fantasin triumferar över förmågan att hitta på.

Vad vi kan lära oss av science-fiction är paradoxalt nog ansprikelsvärt. När vi sträcker oss efter stjärnorna blir vår begräns-

and a British sf club has at the same time been founded, which indicates that the new craze which can be called a cosmic Lindy Hop now have jumped over the Atlantic. I'd better confess that at during the time I lived in the USA also devoured some sf, and that I still get a relapse. To read about trips in space, time travel, Martian maids, robot civilisations and super humans from alien galaxies creates a habit just as opium, murder, mysteries and veggie foo. In England they probably don't know to what huge degree this habit runs in the USA. According to a recent investigation sales figures for mysteries and wild west novels in the US 4000 copies /hard cover?! while the figure for sf novels is 6000 copies, ie 50% more. Every month six new novels of this type is published in the USA, and three big publishers have specialised in sf. There are a lot of sf magazines, sf clubs, sf films and sf on TV., The faithful, one could call the the sf-maniacs, are called 'fen', spelled FEN, which is plural of fan (devoted admirer), analogue to that 'men' is plural of 'man'. Fen gathers in clubhouses called "slan-shacks", a sort of huts for "slans", biologically mutated super humans, and in these clubhouses they have conventions, called 'fenventions'. These active in sf talks a sort of cosmic airmen-like slang, which of course should be called 'cosmilingo'. Young space pioneers wouldn't like to meet BEMs, bug-eyed monsters (in Swedish glosöda monster, or to follow the usual sf abbreviations "glömos") among alien nebulas without being armed with death-ray pistols. They'll swear like

efter stjärnorna blir vår begränsning groteskt uppenbar. Hjärtarna i science-fiction har obegränsad förmåga och obegränsade möjligheter, men deras känslor och reaktioner är till och med i de mest fantastiska situationer begränsade inom ramen för vanlig mänsklig förmåga. Romeo och Julia må bo på två fientligt sinnade planeter på flera ljusårs avstånd från varandra; tragedin kommer dock att utspelas på samma sätt. Othello må testa Desdemona med lögn-detektor; hans svartsjuka skulle ändå göra honom blind för det uppenbara. Rymdpionjären Tom Corbett uppträffar sig på den tredje planeten i stjärnbilden Orion på exakt samma sätt som han skulle göra i en drogstore i Minnesota, och man frestas att fråga honom: "Var resan verkligen nödvändig?"

For omkring tjugo år sen skrev den tyske författaren Alfred Döblin en roman i vilken mänsklig-heten upptäcker hemligheten med biologisk självförvandling: bara genom att knäppa med fingrarna kan människor förvandla sig till jättar, tigrar, demoner, fiskar. I slutet av boken sitter de sista exemplaren av detta lyckliga släkte under evig tystnad i gestalt av svarta korpar på var sin ensamma klippa. De har prövat, erfarit, sett och sagt allt som finns under solen, och det enda som återstår dem är att dö av leda. Fantasileda.

efter stjärnorna blir vår begränsning groteskt uppenbar. Hjärtarna i science-fiction har obegränsad förmåga och obegränsade möjligheter, men deras känslor och reaktioner är till och med i de mest fantastiska situationer begränsade inom ramen för vanlig mänsklig förmåga. Romeo och Julia må bo på två fientligt sinnade planeter på flera ljusårs avstånd från varandra; tragedin kommer dock att utspelas på samma sätt. Othello må testa Desdemona med lögn-detektor; hans svartsjuka skulle ändå göra honom blind för det uppenbara. Rymdpionjären Tom Corbett uppträffar sig på den tredje planeten i stjärnbilden Orion på exakt samma sätt som han skulle göra i en drogstore i Minnesota, och man frestas att fråga honom: "Var resan verkligen nödvändig?"

For omkring tjugo år sen skrev den tyske författaren Alfred Döblin en roman i vilken mänsklig-heten upptäcker hemligheten med biologisk självförvandling: bara genom att knäppa med fingrarna kan människor förvandla sig till jättar, tigrar, demoner, fiskar. I slutet av boken sitter de sista exemplaren av detta lyckliga släkte under evig tystnad i gestalt av svarta korpar på var sin ensamma klippa. De har prövat, erfarit, sett och sagt allt som finns under solen, och det enda som återstår dem är att dö av leda. Fantasileda.

Se på den lilla till. här brevid. Där finner Ni bl.a. Violin, lute, gitar, mandolin, cittra, blockflöjt, tvärflöjt, m.m. Tag sedan en titt i våra skyltfönster så finner Ni motsvarande instrument i modernt utförande.

Den hölsgårn, med stål- tre ..... fr. Kr. 88:— on ..... fr. Kr. 330:—

"Holy space", "by Saturn's seven rings" or "for the gas craters of Venus". When it comes to the kids they no longer pepper you with colts; instead they blow you up to atoms with nuclear blast mines. They have plastic covers on their heads that look like diving helmets that make it possible for them to breath while the float around in space between the heavenly bodies where they no longer is affected by gravity. On the TV screen space pioneer Tom Corbet is about to beat Hopalong Cassidy as the national hero No 1 for the kids. Even the housewives who listen to radio while doing their chores are on their way to become conscious about cosmos. The soap opera has branched out into the space opera. This is the grotesque side of sf. But a fad that has become so big can't be entirely a fad. In a distorted way it marks a need in our time. Sf is a typical product of the atomic age. The discoveries made during the atomic age lays like an undigested lump in the stomach of humanity. Electronic brains that predict elections, lie detectors that make people come forth with the truth, new drugs that'll make you swear on lies, rays that produces biological monsters -. all of this development during the last 50 years has created new views and new nightmares that yet haven't been able to be assimilated with art and literature. Primitive and clumsy sf now tries to fill this void. But perhaps there is a deeper laying reason for this sudden longing for other times and other worlds. When people read about the latest tests with hydrogen bombs they realise more than they perhaps are ready to confess for themselves the possibility that the human civilisation is coming to an end. And at the same time they perhaps have a dark and hardly phrased suspicion that the reason for this is deeper than communism and fascism, that it perhaps is in the nature of homo sapiens. In other words that man is a biological misfit and doomed, just as the dinosaurs way back. I think that6 some sort of apocalyptic intuition is of that kind may be the reason for the sudden interest for other world and other stars. Sf isn't a new thing in literature, of course. /Lucian of Samosata, Swift, Butler, Verne, Huxley, Orwell are mentioned./ Modern sf takes itself seriously, while such things earlier where only literary extravagances, it's now produced for a mass audience, There are certain rules each must follow so critics won't crush you to pieces. The first and basic one is that writers may only deal with such future inventions, gizmos and machines that are logically possible from from discoveries of today and don't break any natural laws. An army of physicists, biologists and other scientists are employed by the movie and TV industries to check that every detail is accordingly, even with sf for children. It can be noted that some of the most well-known sf authors in America really are scientists, some even internationally well-known, writing under pseudonym. The most recent and most distinguished one is Bertrand Russell. This guarantees scientific accuracy but unfortunately not artistic quality. Is it possible that sf which is now in its cradle one day may become the literature of the future? Some famous critics in the USA seriously believe that. But I don't. I think that sf is fine entertainment, but it can never become fine art. /Koestler then goes more into these unfortunate views, despite that he has written sf himself! Basically, he thinks we can never 'identify' with things that are too strange. He doesn't recognise Swift, Orwell etc as sf... Even crime fiction is better, since it has a "disciplined imagination"./ What we can learn from sf is modesty. When we reach for the stars our limits become obvious. The heroes of sf have unlimited abilities and means, but their feeling and reactions are even in the most extreme situations limited by human abilities. Romeo and Julia may live on the enemy planets several light years apart, but the tragedy is the same. Othello may test Desdemona with a lie detector, his jealousy would still make him blind for the obvious. Space pioneer Tom Corbett behaves on the third planet in the constellation of Orion in the exactly same manner as he would in a drug store in Minnesota, and one is tempted to ask him: "Was it really worth the trip?" About 20 years ago the German writer Alfred Döblin wrote a novel in which humanity discovers the secret of biological changes, by just snapping the fingers you can become a giant, tiger, demon, fish. In the end of the book the last samples of this happy species sit in eternal silence as black ravens, each on a lonely rock, They have tested, experienced, seen and said everything under the sun, and the only thing remaining is to die of boredom. Tired of imagination.

When it comes to our genre, Koestler gives us darkness at noon, but at least he is interested enough to have read the stuff. Of course I disagree. Sf can expand our ability to identify with strange things, and that's the point, to make our minds more flexible. And being on eg an alien world won't produce the same reactions as walking into a Minnesotan drug store, I promise! Except you mind find it hard to breathe...

"Be careful about reading health books. You may die of a misprint." --Mark Twain

I've earlier covered the Swedish (and American) sf movie "Terror in the Midnight Sun". Here's about another sf flick, which AFAIK wasn't finished. It wasn't the "first" Swedish sf film, but Expressen writes September 18 1974, "Film Girl Wanted to Play a Martian in Sweden's First SF Film":

The hunt for girl for Swedish films continues! Now what is wanted is a "strange" girl. She shall play a being from an alien planet in Sweden's first sf film. At least that's what the men behind the film claims, composer Ralph Lundsten and director Bo A Vibenius.

"Everything is prepared. As soon as we find the right girl we start," Ralph and Bo say.

Ralph Lundsten is well-known as electronic composer, film maker and artist. His unique studio in Värmdö outside Stockholm has become world-famous. He has eg made 12 short films for TV. This sf film will be his first feature film.

Vibenius usually directs, but is this time satisfied with

supplying money. He made a substantial loss with the film "How Marie Met Fredrik", but is now in the black again from American profits of the brutal film "Thriller"

"We got the idea for the new film together, but realised that we couldn't write the manuscript ourselves," Bo A Vibenius says. So they contacted Bertil Mårtensson, known critic and sf author. Mårtensson writes the script for "Cosmic Lover", which is the film's working title. Lundsten's fantastic studio and house will play a major role in the film. In this house lives a man named Ralph (played by a foreign not yet named actor) meddling with electronics and electronic sound waves. Via a computer-controlled TV transmitter he comes in contact with the girl Iona, "an Angel who is bored in space".

"After a while she comes to Earth and the rest of the film is about her confrontation with our future world," Vibenius says. Lundsten will direct, opens his house and (of course) makes the music. It's through his equipment and sound projections on TV that the ideas have emerged. The horror artist Hans Arnold will make masks and set decorations. And the premiere will be in March next year.

"If we can only find the girl," Lundsten and Vibenius say. They have travelled everywhere in the country to find the young "strange" girl who will play Iona.

"But isn't it too fantastic. You couldn't reach space with this studio equipment," you wonder.

"You never know," Ralph Lundsten says. And smiles...

(Caption: Composer Ralph Lundsten and director Bo A Vibenius will make Sweden's first sf film."

Filmtjej söks för roll som marsmänniska

i Sveriges första science fiction-film

Av MATS OJSSON

Jakten efter tjejer till svensk film fortsätter!

Nu är det en "sällsam" tjej man letar efter. Hon ska spela en varelse från en främmande planet i Sveriges första science-fiction-film.

Ätminstone påstår männen bakom filmen, tonsättaren Ralph Lundsten och regissören Bo A Vibenius det.

— Allt är förberett. Så snart vi hittar rätt tjej, sätter vi i gång, säger Ralph och Bo.

Ralph Lundsten är välkänd elektronisk tonsättare, filmskapare och konstnär. Hans unika studio på Värmdö utanför Stockholm har blivit världsberömd.

Han har tidigare gjort 12 kortfilmer, bl a för TV. Den här science fiction-filmen blir hans första långfilm.

Vibenius, som i vanliga fall brukar regissera, nöjer sig den här gången med att ställa upp med pengar.

Han har tidigare åkt på en rejäl ekonomisk smäll för sin barnfilm "Hur Marie träffade Fredrik...", men har via amerikanska intäkter för brutala filmer "Thriller" kommit på fötter igen.

— Idén till den nya filmen fick vi tillsammans, men vi fattade så småningom att vi inte skulle kunna skriva manus själva, säger Bo A Vibenius.

Därför tog man kontakt med Bertil Mårtensson, känd kritiker och författare av science fiction. Mårtensson svarar för manus till "Cosmic lovers", arbets titeln på

Tonsättaren Ralph Lundsten och regissören Bo A Vibenius ska göra Sveriges första science fiction-film.

filmen.

Lundstens fantastiska studio och hus spelar en stor roll i filmen. I huset bor en kille som heter Ralph (spelas av utländsk ännu ej namngiven skådespelare), som sysslar med elektronik och elektroniska ljudvägar.

Via datastyrda TV-sändare kommer han i kontakt med flickan Iona, "en ängel som har tråkigt i rymden".

— Så småningom kommer hon ner på jorden och resten av filmen handlar om hennes konfrontation med vår framtida värld, säger Vibenius.

Lundsten regisserar filmen, släpper till sitt hus och gör (gi-

vetvis) musiken. Det är via hans utrustning och ljudprojiceringar på TV-bild som idéerna växt fram.

Skräcktecknaren Hans Arnold ska göra maskor och dekor. Och premiär ska det bli i mars nästa år.

— Bara vi hittar tjejerna, menar Lundsten och Vibenius, som flänger land och rike runt för att hitta den unga, "sällsamma", tjej som ska spela Iona.

— Men egentligen är det väl för fantastiskt. Inte kan man nå rymden via den här studioutrustningen, frågar man.

— Det vet man aldrig, säger Ralph Lundsten. Och smiler...

And a day later from Göteborgs-Posten September 19 1974, "They Make Swedish SF Film":

When Bo A Vibenius made the film "When Marie meets Fredrik..." for kids, he didn't get his invested money back. But "Thriller", which couldn't be shown in Sweden in original form, he has now made money from USA. So now he'll do an sf film, the first made in Sweden. It's named "Cosmic Lovers" and it will be directed y composer Ralph Lundsten (to the right in the pic) who bu that makes his feature film debut. Lundsten will also make music for the film, The Manuscript will be written by the sf author Bertil Mårtensson, Lund, and the shooting begins this autumn. The female lead is Iona, an "unearthly being" who comes to Earth and right now the producer Vibenius is looking for an "incredibly

De gör svensk science fiction-film

När Bo A Vibenius gjorde barnfilmen "Hur Marie träffade Fredrik..." satsade han pengar som han inte fick igen. Men på "Thriller", som inte kunnat visas i Sverige i originalversion har han tjänat pengar i USA. Så nu satsar han på en science fiction-film, den första i Sverige. "Cosmic lovers" är filmens namn och den skall regisseras av kompositören Ralph Lundsten (till

höger på bilden) som därmed gör långfilmsdebut. Lundsten skall också göra musik till filmen. Manuskriftet skrivs av science fiction-författaren Bertil Mårtensson, Lund och inspelningen görs i höst. Filmens kvinnliga huvudroll är Iona, ett "överjordiskt väsen" som kommer till jorden och just nu söker producenten Vibenius och Lundsten efter en "otroligt speciellt vacker" flicka till den rollen. Den manliga huvudrollen Ralph som sysslar med elektronik, skall spelas av en utländsk skådespelare.

Platondialog blir klassiker på science fiction-kongress

Science fiction-veteranen Sture Lönnerstrand omgiven av fr p Erik Johansson, Kristianstad, och Göran Eriksson, Uppsala.

Landets Science-fiction-folks, en samling mycket unga och mycket allvarliga personer skall kongress i Stockholm över veckoslutet. På fredagskvällen samlades allesammans till ett förberedande samkväm på konditori Gondolen.

— Vi sysslar inte, som de flesta tror, med Blixt Gordon och vidunder i världensmyten, förlorade ord förändringen i den inbjudande lokalavdelningen i Stockholm, Sture Lönnerstrand. Science fiction är någonting djupt allvarligt, någonting som vill väcka människorna till insikt om de färor som kan vänta i framtiden.

Skräckromanen och snöret i den stilen har de verkligt SF-trästa ingenting annat än förtäring till över för, främst det. Det är BEMS som det heter här, eller eventuellt bueyed-monsters, glösgöda monster. Sådant anstår ingen SF-intresserad person med självaktningen i behåll.

— Science fiction, utläse hr Lönnerstrand, är i stället vad jag skulle vilja kalla faktiskt, vetenskapliga fakta i förening med fantasi. Tänk t ex på James Orwell eller Kafkas mardrömskildringar eller Karin Boyes Kallkonin!

SF-intresserade personer anser sig alltså ha en verkligt angelägen uppgift att fylla. Den består i att göra folk medvetna — inte om de faror som eventuellt kan bota från krigiskt sinnade varelser från Jupiter, utan om vilka konsekvenser som den tekniska utvecklingen kan få. Det gäller att se upp, förklara ett par unga entusiaster med övertygelse i stämman, det kan nog mycket väl tänkas att vi rätt som det är på det ena eller det andra sättet förvandlas till robotliknande varelser av någon maktfullkomlig diktator. Vi är redan en bit på väg.

De yngre, till en del mycket unga, medlemmar i Stockholmsavdelningen — Futura — började på med mycket spint intresse, och accepterade helt fördomandet av Blixt Gordon. Hr Lönnerstrand lancerade Platon som den förste verkliga SF-klassikern med tanke på Atlantiskildringen i dialogen Timaios, och det godtog också.

Sedan drack man kaffe och diskuterade svenska och utländska farolines som de kallas, de stencilerade medlemsblad som utges av Landets cirka 10 SF-klubbar. En del delades friskt ut under kvällen lopp, men de måste ha blivit något av en chock för personer med SF-intresse i Lönnerstrands mening. Samliga av de verkligt fantasifulla illustrerade historierna, mestadels förtädda av medlemmarna själva, skulle nog kunnat få häret att resu sig på salig Blixt Gordons huvud.

Senare under kvällen öppnades en person, vars astralkropp haft upplevelser i världensmyten. Hon väckte dock en mycket keltisk diskussion till liv. På kongressen anmär man bl a följande bilaga en svensk SF-union.

Nits
The sickest UK TV show: Corona Street!

beautiful" girl for that part. The male lead Ralph, who deals with electronics, will be played by a foreign actor.

This film never made it to the screen, but Vibenius made many other films. In fact he became known as the Swedish B-movie king. "Thriller - A Cruel Picture" (too violent for the then Swedish Film Bureau!) has in fact become a major cult classic, inspiring for instance Quentin Tarantino. The famous pin-up star Christina Lindberg played the lead. You can see a part of it here: https://www.youtube.com/watch?v=VRevq_UkmC8 (but if you look around really hard you might find the whole film). As for Ralph Lundsten, he's been most known for his beautiful electronic music (I have visited him in his fantastic studio!) but he was a film maker too. He made number of experimental short films, often giving the same sort of dreaming feeling as his music. Many of his films are on Youtube, just search for "Ralph Lundsten".

Time to dig more into what the papers wrote about some old sf cons. Here's from the first Stockon and Dagens Nyheter August 24 1957, "Plato's Dialogues Becomes a Classic on sf convention":

The sf folks of the country, a collection of very young and very serious persons, will have a convention in Stockholm this weekend. Friday evening they gathered for a preparing getogether in cafe Gondolen. (Caption: Sf veteran Sture Lönnerstrand, surrounded by left Erik Johansson, Kristianstad, and Göran Eriksson, Uppsala.)

"We don't, as most think, deal with Flash Gordon and monsters in space," the chairman of the local section who made the invitations, Sture Lönnerstrand. "Sf is something deeply serious, something

which wants to make people aware of the dangers lurking in the future."

Horror magazines and other such things is something the real sf people see with contempt. It's BEMs, as it's called here, in translation: Bug-Eyed Monsters, glosögda monster, something that doesn't fit any sf interest with dignity.

"Sf," Mr Lönnerstrand said, "is instead what I'd like to call factasy. Scientific fact combined with fantasy. Think of James Orwell [sic!] or the nightmare tales of Kafka or Karin Boye's Kallocaïn!"

The sf interested think they have a really important task to fulfill. It's to make people conscious - not of possible threats from warring beings of Jupiter, but of what the technological development may lead to. We must watch out, a couple of young enthusiasts said with conviction, it may very well happen that we any day are turned into robot-like creatures by some power-hungry dictator. We are already a bit on the way. So there's not without reason most books takes place in technologically superior dictatorships. This must lead to pacifism, Sture Lönnerstrand says, The younger, some very young, in the Stockholm section - Futura - listened with great interest, and accepted the condemnation of Flash Gordon. Mr Lönnerstrand launched Plato as the first real sf classic, considering the depiction of Atlantis in the dialogue Critias, which was also accepted. Then they drank coffee and discussed Swedish and foreign fanzines, as they are called, published by the ca 10 sf clubs in the country. Some were generously distributed during the evening, but it must have been something of a shock for people with an sf interest in the Lönnerstrand sense. Some of the very imaginatively illustrated stories, mostly written by the members themselves, would raise your hair on the head of the late Flash Gordon. Later in the evening a person performed, whose astral body had experience of space. But he awoke a very critical discussion. On the convention they intend to form a Swedish sf union.

"Union" here means a federation between the clubs, not a "trade union", of course. But most unions

Science fiction är inte bara flygande tefat och Blixt Gordon

Varför har science fiction en negativ klang? Den frågan diskuterades vid en kongress för science fiction-anhängare på Björngårdsvillan i Göteborg under påskhelgen. Det är mycket svårt att få svenskarna att komma bort från vulgäruppfattningen att science fiction bara är flygande tefat och Blixt Gordon. Ingen vill riktigt förstå vad science fiction är.

Skulle detta vara sant så må hjälp. Därför blir denna litteratur anses förlätligt. Under kongressen visade det sig nämligen att det fanns lika många uppfattningar om vad sf är, som det fanns kongressdeltagare.

Det framgick tydligt vid en diskussion om skillnaderna mellan science- och »fantasy»-litteratur. Att de flesta rymdböcker är sf, var alla överens om. Men filmen Flugan (The Fly), som visades på biograferna för en tid sedan — hur var det med den? Apparaturen och miljön var vetenskapligt korrekt, alltså var det science fiction. Men filmens problemställning var fantasi och saknade reell bakgrund. Det var en »fantasy-story».

Sf-litteratur blir snabbt omodern, eftersom den bygger på de rön vetenskapen har gjort. Fantasy-litteraturen däremot skådar in i framtiden med fantasins

Många kongressdeltagare var missnöjda med pressens behandling av sf.

— Skall vi t. ex. ha kongress, sade John-Henri Holmberg, så skriver tidningarna: Tefatsmån, när har kommit till stan.

Fil. stud. Stefan Elfvérsson, Lund, ansåg att Rymdpatrullen i TV har inverkat negativt på den allmänna inställningen till sf. Det var en typisk »Space opera», och med det menas dålig rymdunderhållning. Det skall dock bli bättre. TV underhandlar om inköp av en sf-serie som blivit stor succé i USA. Den heter »Star Track» och det finns chanser att vi får den till hösten.

På annandagen håller 10.000-kronorsvinnaren i TV, Lelf Andersson, ett föredrag i sitt specialämne, astronomi. Kongressen

10.000-kr.-vinnaren i TV Lelf Andersson (t. h.), Falkenberg, var populär kongressdeltagare och föredragshållare. På bilden ses han tillsammans med kongressens ordförande Arne M. Sjögren och John Henri Holmberg (t. v.), Stockholm.

avslutas sedan med att Lelf Andersson tillsammans med John-Henri Holmberg ger en orientering om science-fiction i USA, Tyskland, Frankrike och Italien.

fell apart. Fans are too individualistic and don't want a guy at the top telling you what to do. A very common idea among Mundane Reporters was that sf was about flying saucers, as we could see in this piece from Götcon in Gothenburg, in Göteborgs-Posten May 27 1967, "Sf Isn't Only Flying Saucers and Flash Gordon":

"Why does sf have a negative image? That' was discussed on a convention for sf enthusiasts in the Björngård Villa during Easter. It's very difficult to get the Swedes away from the vulgar idea that sf is only flying saucers and Flash Gordon. Nobody wants to understand what sf

really is. Should this be true it may be forgiven. During the convention it was shown there are as many ideas of what sf is as there were attendees. This was evident from a discussion of differences between sf and fantasy. Everyone agreed that that most space books are sf. But the film "The Fly" shown in the cinemas a while ago - what about that? Machines and the environment was scientifically correct, so it was sf. But the conflict in the film was fantasy and had no real background. It was a 'fantasy story'. Sf becomes obsolete since it is based on what science learns. Fantasy on the other hand looks into the future with the help of imagination. This makes such literature timeless. Many of the attendees were unsatisfied with how the press treated sf.

"If we'll have eg a convention," John-Henri Holmberg said, "the papers write the Flying Saucer People Have

come To Town." Student Stefan Elfersson, Lund, said that TV's "The Space Patrol" was negative for public opinion about sf. It was a typical "space opera", ie bad space entertainment. But it will become better. TV negotiates about buying an sf series which has become a big success in USA. It is called 'Star Trek' and there are chances we will see it in the autumn. On the last day the 10 000 Crowns winner in TV Leif Andersson held a speech about his special subject astronomy. The convention with Leif Andersson together with John-Henri Holmberg talking about sf in USA, Germany, France and Italy.

(Caption: 10 000 Crowns winner in TV Lef Andersson right, Falkenberg, was a popular attendee and speaker. In the picture seen with the convention chairman Arne M Sjögren and John-Henri Holmberg left, Stockholm.)

The Björngård Villa was hired from a teetotaller society, so there was (hm!) no bar - but it is said you could frequently hear the bottles popping on the WC. Fans are fans. *Touche pas a mon blog!* This con was well covered in the press. Another article in Göteborgs-Tidningen March 23, "SF Fantasts Celebrate Easter in Slottsskogen" (had to crop the headline for technical reasons):

Med påsken kan man göra åtskilligt och 30 svenskar har beslutat att ägna den åt interplanetariska strövtåg i Slottsskogen. Angliga vill säga. De 30 är nämligen science-fiction-fantaster så det förslår och dylika känns igen på att de är ungefär lika hemmastadda på månen som på Kungsgatan. Det blir Sveriges tolfte SF-kongress, där det kommer att viskas om flygande tefat och ondsinta marsianer och ingen vet egentligen hur det kommer att sluta.

En av dem som vet något i alla fall är kongressens organisatör som heter Ingemar Nilsson och är avgjord SF-fantast.

— Vi kommer att diskutera science fiction contra fantasy. Vi kommer att se filmer av Ringdahl och Holmberg. Vi skall hålla auktion på SF-material och vi skall höra föredrag om utländsk SF, säger Ingemar Nilsson som är göteborgare.

De som var intresserade av månen redan på 1950-talet minns måbända SF-klubben Cosmos, som småningom avsmnade i brist på pengar bla. Den nya göteborgska varianten heter Götcon och det är den som står som värd för kongressen.

■ Mest manliga medlemmar

Klubben är nämlig till 90 procent och de flesta medlemmarna är studerande i 20-årsåldern.

— Vi träffas regelbundet och informellt och diskuterar SF-litteratur och film.

Det är tre begrepp man måste känna till:

- Science fiction, vilket enligt Nilsson är framtidsbeskrivningar på vetenskaplig grund.
- Fantasy vilket är liknande berättelser utan samlingsunderlag.
- Och så fandom vilket helt enkelt är att syssla med ovanstående ting. Är man involverad i vad som benämns fandoms brödraskap strävar man möjligen också efter att ge ut fanzines som är antologiska skrifter i frågan. Sådana finns 20 regelbundet utkommande i Sverige.

■ I tre dagar

SF-fantasterna sysslar sålunda med all litteratur och film från Jules Verne och H G Wells fram till moderna amerikanska, engelska och svenska SF-skapare. Skräcken är alltid en uppskattad ingrediens.

I Björngårdsvillan kommer herrarna hålla till i påskdagarna tre. Interplanetariskt så det förslår blir det för den som har dylika böjelser.

VIVECA LÄRN

...30 Swedes decided to spend Easter on interplanetary roaming Slottsskogen...Sweden's 12th sf convention, where they'll whisper about flying saucers, and evil Martians...convention organiser Ingemar Nilsson is definitely an sf fantast.

"We will discuss sf Vs fantasy, and see films by Ringdahl and Holmberg. /Norway fan, but JHH never made films AFAIK/ We will have an sf auction and hear a speech on foreign sf, Ingemar Nilsson says, he is a Gothenburger. Those interested in the Moon already in the 1950's perhaps remember the sf club Cosmos, which later fell asleep, eg lacking money. The new Gothenburg version is called Götcon and it hosts the convention. /No, Götcon was the name of the con, stupid hackwriter!/ The club is male to 90% and most are students in their 20's.

"We meet regularly and informally and discuss sf literature and film. "There are three concepts you need to know: * Sf which according to Nilsson are tales of the future based on science. * Fantasy is similar but without having basis in reality. * And fandom that simply is to deal with the

above. If you are in what is called fandom's brotherhood you also strife for publishing fanzines that are amateur magazines about all this. Of those there are about 20 regularly published in Sweden. The sf fantasts deals with all literature and film from Jules Verne and HG Wells up to modern American, English and Swedish sf creators. Horror is always an appreciated ingredient."

Nominate EAPA for the fanzine Hugo -
We've been sick! *

* With a little nod to William Rotsler.

Kongress i Göteborg

Ett urval av den litteratur de unga rymdfantasterna slukar.

Science fiction-entusiasterna, dom som gillar att låta tanken svindla inför hisnande rymddjup och en fantastisk framtida teknik, kongressar i Göteborg tre dagar i påsk.

Rymdmännen är närmare inte så många.

Erligt göteborgsledaren Ingemar Nilsson, 17, finns ett 130-tal SF-fantaster organiserade i klubbarna i Göteborg, 115, Stockholm, Malmö, Lund och Borlänge. Omkring 35 personer väntas komma till göteborgsträffen, däruv två från den mycket livaktiga Oslo-föreningen.

Parallellt med SF odlar de här kretsarna intresset för Fantasy-genren, också den omfattande gränslandet mellan vetandet och ytterst fantasier men där berättelserna rör sig inte alltid i framtiden utan har gärna anknytning till gammal hederlig mytologi och varldens företeelser.

Under kongressen ska föreläsningar av flera, höra föredrag och diskutera det gemensamma intresset.

Stort problem är att ytterst lite SF och Fantasy finns på svenska. Det blir att tränga på engelska (amerikanska) för den som vill fördjupa sig i genren. Bara den store profeten Ray Bradbury (numera också nedstignen till den riktiga litteraturen) finns översatt i någon större grad.

Andra profeter är Philip K Dick och J G Ballard (äro, förtas, klatscherna H G Wells. Killar som Isaac Asimov och Robert Heinlein ska nämnas, också.

Något SF-magasin finns inte längre sedan gamla Häpna dog fören äro. Gamla tunnade exemplar värdas nu som rariteter i SF-kretsarna. Ett magasin vid namn Galaxy och populärt på 50-talet är sedan länge dött.

Påstötningar hos bokförlagen om översättning av flera SF-böcker till svenska gör man inte längre. Alla förläggare har blivit ekonomiska bakslaget. Folk gillar inte SF, det är tydligt.

Inte ens i USA, genrens hemland, finns det mer än 1000 organiserade anhängare. SF håller dock på att göra comeback efter en förpappad tillvaro några år.

A song from
Hagerstown Hermits:
"No LoC today my
zine is gone away
The corflu stands forlorn
a symbol of the dawn"

One notes that the writer of this is Viveca Lärn! Today she is a popular, bestselling author. So it goes! And there was a third article, in Arbetet March 25, "Convention in Gothenburg":

(Caption: Selection of the literature the young space enthusiasts devours.)

Sf enthusiasts, those who like letting the thought become dizzy in deep space and imagine future technology, are having a convention for three days in Gothenburg. These days the spacemen aren't that many. According to the Gothenburg leader, Ingemar Nilsson 17, there are around 150 sf enthusiasts in the clubs, in Gothenburg, Stockholm, Malmö, Lund and Borlänge. About 30 are expected to turn up at the Gothenburg meet, and two from the very active section in Oslo. In parallel to sf these circles also are interested in the fantasy genre, and the large border trade between knowledge and very free imagination, but the tales don't always take place in the future, and may have connections to good old mysticism; there may be werewolves... A big problem is that very little sf and fantasy is in Swedish. You have to make do with English (American) if you want to go deeper into the genre. Only the big prophet Ray Bradbury, but now descended into real literature, is translated to a greater extent. Other prophets are PK Dick, JG Ballard beside, of course, classics like HG Wells. The guys Isaac Asimov and

Robert Heinlein should also be mentioned. There is no sf magazine any more. Old Häpna! Died last year. Old, battered copies are no cared for like rarities in sf circles. A magazine named Galaxy was popular in the 1950's but is dead since long. No on entries to get the publishers to translate more sf books to Swedish any more. All attempts have this far been failures. People don't like sf, that's obvious. Not even in USA, the homeland of the genre, are there more than 1000 organised supporters. Sf is making a comeback though after a sheltered existence for a few years.

The flying saucers kept attacking the genre! It was so bad that this piece in Arbetet, March 16 1968, had to note "No flying Saucers" (the Swedish word for saucers, "tefat", means "tea plate"...):

**Fantropologists have long sought after the Missing Link
between AP Aman and Hbmo Zniens**

INGA FLYGANDE TEFAT!

Vad är Science Fiction? De flesta tror att det är fantastiska vidunder, monster och flygande tefat som finns i en fantasivärld.

— En sak är säker. Det handlar inte om flygande tefat. Det andra kan diskuteras då det finns många definitioner på science fiction, säger Arne M Sjögren, ordförande i starkt expanderande Club Cosmos.

— Science Fiction-litteratur handlar om framtidens fantastiska världar i andra dimensioner som människan ännu ej har upplevt. Företidsarna är H G Wells och Jules Verne och de skrev sina verk vid en tidpunkt då man trodde det fanns en chans att detta skulle bli verklighet. Men nu vet man att detta är omöjligt.

Denna litteratur blev populär i USA i mitten av 20-talet och kom till Sverige

i början av 40-talet.

Rudy der Hagopian, utgivare av klubbtidningen Cosmos Ingemar Nilsson säger till spegeln.

— Tvåningen kommer ut minst varannan månad. De 15-tal prenumeranterna kan på ett 40-tal sidor få läsa noveller som "100-åriga spådomar" eller "Objudna gäster eller psykozer", artiklar och recensioner.

— Det finns två avdelningar

inom science fiction: Fantasy och Horror. Det senare skildras bra filmer som Polanskis "Vampyrernas natt" och "Fantomen på Biora Operan". Där spelar Frankenstein med den karaktäristiska höga pannan med ett långt hår i. Andra skräckfigurer som ni nog inte precis skulle vilja möta på en mörk gata är Dracula med de två långa spetsiga tänderna, de lurviga sammansvuxna ögonbrynen. Dracula sover om dagen i en kista. Bland mina favoriter är författarna H P Lovecraft och skådespelaren Boris Karloff.

Rudy efterlyser science fiction och horror i svensk TV, men vi har ju Familjen Addams och har sett Torstens Ljungstedts Klubb Varulven, God-nattsagan och tyska Rympatrullen.

— Familjen Addams kan vara bättre. Rympatrullen var en bra teckning men en liten god-nattsaga och var fullad lite mystik och djup.

— Helst skulle jag vilja se den populära amerikanska serien "The Monsters", men den är nog för hemsk för barn. Till slut lite historik. Vilket syfte har klubben, Cosmos mm?

— Klubben bildades den 5 januari 1966. Vi träffas och håller bok-auktioner och lyssnar till föreläsningar och vårt syfte är att sprida intresse och information samt diskutera science fiction. Medlemsantalet är ett 60-tal. Förre året i mars anordnade vi en science fiction-kongress som blev mycket lyckad.

What is sf? Most think it is fantastic beasts, monsters and flying saucers existing in a fantasy world. "But one thing is sure. It's not about flying saucers. We could discuss the other things as there are manyb definitions of sf," Anders M Sjögren says, chairman of the strongly expanding Club Cosmos. "Sf is about the fantastic worlds of tomorrow in other dimensions that Man hasn't yet experienced.

Represented by HG Wells and Jules Verne who wrote their work when one thought there'd be a chance for this to become true. But now we know it is impossible. This literature became popular in USA in the mid-20s and came to Sweden in the beginning of the 40s," Rudy der Hagopian says, publisher of the club's magazine Cosmos. Ingemar Nilsson says:

"The magazine comes at least every second month. The around 15 subscribers will on about 50 pages read stories "The 100 Year Prophecy" or "Uninvited Guests or Phsychozes", articles and reviews. There are two sorts of science fiction: fantasy and horror. /Sic!/ The latter is in fine films like "The Fearless Vampire Killers" and "The Phantom of the Opera". You find Frankenstein with the characteristic high forehead with a wide wound. Another figures of horror you wouldn't like to meet on a dark street is Dracula with two long pointed teeth, and furry eyebrows. He sleeps during the day in a casket. Two of my favourites are author HP Lovecraft and actor Boris Karloff. Rudy wants horror and sf on Swedish TV, but we have The Addams Family and we have seen Torsten Jungstedt's Club Werewolf, The Good Night Saga and the German "Space Patrol".

Rudy der Hagopian visar stolt upp sitt verk Cosmos Bulletinen.

"The Addams Family could be better. The Space Patrol was a good thing and the Good Night Saga was sometimes a little mystic and deep. I'd like to see the popular American series The Monsters, but it may be too scary for kids." Finally some history. What is the purpose of Club Cosmos?

"The club was founded the 5 of January in 1966. We meet and have book auctions, hear lectures, and our purpose is to spread interest and information and discuss sf. Membership is around 60.m Last year in March we arranged an sf convention that was very successful.

(Caption: Rudybder Hagopian proudly displays Cosmos Bulletinen.)

Apart from this article makes sf sound like a branch of horror, I wonder about the year of Club Cosmos Foundation. The resolution of the article is a bit blurry but it does look like 1966. Geneally the founding is set at 1954, but AFAIK the club had a period in hiatus in the 1960's and maybe the "1966" refers to some sort of re-start? Club Cosmos members reading this are welcome to clarify. Der Hagopian was BTW a very talented artist, often appearing in both fanzines and prozines .(Another one from Club Cosmos who could swing pen and ink was Reine Brynolfsson, today one of Sweden's most famous actors!) This 1967 Gothenburg con in a teetotaller house must be the 1960's convention getting most press coverage. Here's a fourth piece from Göteborgs Handels och Sjöfartstidning, March 28 (last part of headline cropped), "Calming News from sf convention, no armageddon next year":

Stressing rumours claim the doom of Earth soon. More precisely in 1968 the little heavenly body Icarus is calculated to come so close to our globe that there's a danger of a collision. During Sweden's 12th sf convention held in Gothenburg during Easter weekend Leif Andersson, Lund, could dismiss the rumours as scare propaganda. And he should know what he talks about - he won TV's 10 000 Crown Question in the subject astronomy.

"Icarus which was discovered in the 40äs has an unusually stretched orbit and it will next year come disturbingly close to Earth.

But Icarus is so small - the diameter is only a couple of km - that Earth wont go under if if there is a collision." Around 30 enthusiasts from the whole country plus a couple from Oslo took part in the convention where they eg expressed disappointment bout that sf literature has been sided from ordinary literature.

"Among the best things written as sf is Harry Martinson's Aniara, Orwell's 1984 and Huxley's Brave New World, but they won't be labelled sf," John-Henri Holmberg of Stockholm says. "But the publishers are willing to stamp the sf label on everything that is really bad." Another thing that make the sf enthusiasts sad is that people think they believe in everything they read.

"We are fascinated by the genre eg for the unusual richness of ideas it offers, but of course we just as everybody else know that eg flying saucers don't exist," Holmberg says. That it still isn't far from reality to believe in sf authors was reminded of when the convention attendees listened to a recording of HG Wells' War of the Worlds from Orson Welles' famous radio show. The program was done during a weekend /No, it was broadcast live/ in the form of news bulletins about an invasion from Mars. The result was that half a million people fled in panic from their homes in USA.

Förlägen är alltför villiga att klästra science fictionetikett på allt som är riktigt dåligt, tycker John-Henri Holmberg, Stockholm, Arne M Sjögren, Göteborg, och Leif Andersson, Lund.

"In Finland they rake the forests..."
--The Donald

Lugnande besked på sf-kongress

Uppgäande rykten gör gällande att jorden snart kommer att gå under. Närmare bestämt skulle det ske 1968 då den lilla himlakroppen Ikarus beräknas komma så nära vårt klot att det är fara värt att de båda himlakropparna kolliderar. Vid Sveriges tolfte science fiction-kongress som hölls i Göteborg under påskhelgen kunde Leif Andersson, Lund, avfärda ryktena som ren skräckpropaganda. Och han bör veta vad han talar om — han har inte för intet vunnit TV:s tiotusenkrönersfråga i ämnet astronomi.

Ikarus som upptäcktes på 40-talet har en ovanligt långsträckt omloppsbana och den kommer nästa år orovande nära jorden. Men Ikarus är så liten — bara ett par kilometer i diameter — att jorden absolut inte går under även om det blir kollision. Ett 30-tal entusiaster från hela landet samt ett par från Oslo deltog i kongressen där man bl a uttalade sin besvikelse över att sf-litteraturen kommit att stå vid sidan av vanlig skönlitteratur.

Bland det bästa som skrivits i sf-vägar är Harry Martinsons Antara, Orwells 1984 och Huxleys Sköna nya värld men dessa går inte under beteckningen science fiction, säger John-Henri Holmberg, Stockholm. Däremot är förlägen mycket villiga att klästra sf-etikett på allt som är riktigt dåligt.

En annan sak som gör sf-entusiasterna ledna är att folk tror att de tror på allt de läser.

Vi är fascinerade av genren bl a för den ovanliga idiskedom den erbjuder men givetvis vet vi lika väl som alla andra att t ex flygande teffal inte existerar, säger Holmberg.

Att det ändå inte är så verklighetsfrämmande att tro på science fiction-

författare påminnes kongressdeltagarna om då de lyssnade till en inspelning av H G Wells Världarnas krig. Inspelningen gjordes i samband med Orson Welles berömda radioprogram 1938. Programmet sändes under en helg i form av nyhetsbulletiner om en invasion från Mars. Resultatet blev att en halv miljon människor i panik flydde från sina hem i USA.

Roscoe saves!
But "Foppa"
Forsberg scores
on the rebound..

While researching Club Cosmos I stumble upon *another* sf club from the period and Gothenburg - which I had never heard of! It's about space, but that is a subject that has always been close to and almost equivalent to sf... Never heard of it, and I'm one of those who have dug deepest and for the longest time in Swedish fandom history! It is simply called The Astronaut Club and is described in Göteborgs-Posten March 27 1967, "The Twins started a Space Club . Now They Build Their Own Rocket":

There's an astronaut club in Gothenburg. One section builds rockets, another has contacts with Cape Kennedy, The club corresponds a lot and has received many interesting letters from international scientists. Two twins have started the club which has meetings once a week. Claes Bernes leads the astronomical section. He is also a guide at the Slottsskogen observatory. The club is mostly interested in variable stars. One member, Kjell Rynefors, has also studied sunspots for two years. Twice a day he makes a sketch of the sun and notes any changes.. The rocket section consisting of three members has big plans. Lars Johan Erkell and Gunnar Tordarson attends the Vasa High School and will finish their exams this spring. Despite studies they have time to prepare an experiment with a rocket. But the launch will wait one or a few years. Right now they are constructing the rocket. They plan to use a stationary fuel chamber. It won't be an ordinary gunpowder rocket. They will use solid fuel but also liquid oxygen. It is rather new and untested among amateurs. The space section has very good with NASA, the US embassy in Stockholm and the general consulate in Gothenburg. Rolf Allan Håkansson is an enterprising high school student. He has written to, and received fun replies from, president Johnson, prime minister Wilson and Paul Getty, the rich man in the world. The flying saucer section follows everything happening in this field. They are also interested in what others think about this phenomenon. It is question Lars Ekelund, 7b Båge Way, Gothenburg Lets GP's readers two answer: Do you believe in flying saucers? What do you think the flying saucers may be? Do you think Earth people are unique in the universe? Do you think there is life on Mars and Venus? Have you ever seen an unidentified flying object? Assan Schreiber who has a Masters degree is music teacher at Munkebäck high school, is the adult leader of the group. He is very impressed by what the lads do:

"It is a thoroughly qualified and serious activity"

(Caption: Lars and Anders Ekelund have started the club. In the picture they stand around the "astronomer" Claes Bernes and the PR man of the club, Rolf Allan Håkansson")

This astronaut club isn't mentioned in any sources I've seen from Gothenburg and the 1960's. But it must have had contacts with or been known for the fans of Club Cosmos, because Kjell Rynefors

I villingar startade rymdklubb *Nu bygger man en egen raket*

Det finns en astronautklubb bildad av skolorbarn i Göteborg. En sektion bygger raketer, en annan upprätthåller kontakter med Cape Kennedy. Klubben har en omfattande korrespondens och har fått många intressanta brev från internationella forskare. Två tvillingar har startat klubben, som sammanträder en gång i veckan.

Claes Bernes är ledare för den astronomiska avdelningen. Han är också gulde vid observatoriet i Slottsskogen. Inom klubben är man mest intresserad av de variabla stjärnorna.

En medlem, Kjell Rynefors, har vidare under två år observerat solfläckar. Två gånger om dagen ritar han av solen och ger akt på eventuella förändringar.

Inom raketecktionen, som består av tre medlemmar har man stora planer. Lars Johan Erikell och Gunnar Tordarson gör på Vassgymnasiet och skall ta studenten i vår. Trots skolan tittar man med ett förbereda ett experiment med en raket.

Uppskjutningen skall först ske om något eller några år. Man håller nu på och konstruerar raketen. Man tänker arbeta med en stationär bränslekam-

mare. Det skall inte bli någon vanlig raket. Man skall ha fast bränsle och i det här fallet har man tänkt sig flytande syre. Det är relativt nytt och bland amatörer tidigare oprövat.

□ NASA-kontakt

Rymdsvdelningen har mycket god kontakt med Amerikanska rymdsvdelningen (NASA), Amerikanska ambassaden i Stockholm och Generalkonsulatet, i Göteborg.

Rolf Allan Håkansson, klubbens kontaktperson, är en företagssam gymnast. Han har skrivit och fått roliga svar från bl. a. president Johnson, premiärminister Wilson och Paul Getty, världens rikaste man.

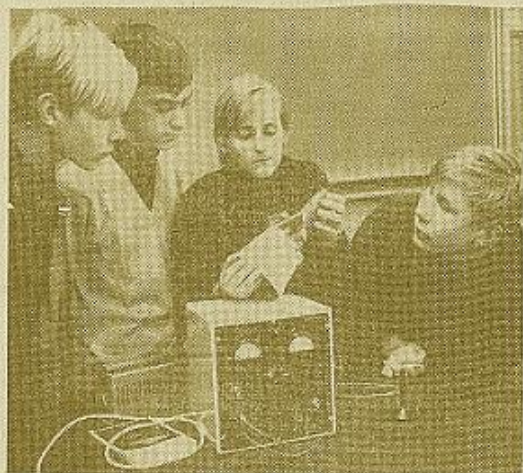
Flygande tefatsavdelningen följer upp allt som händer inom detta område. Man är också in-

tresserad av vad andra anser om dessa fenomen. Dessa frågor vill Lars Ekelund, Bågevägen 7, Göteborg O, att G-Ps läsekrets skall besvara. Tror du på flygande tefat? Vad tror du om flygande tefat kan vara? Tror du jordemänniskorna är unika i universum? Tror du det finns liv på Mars och Venus? Har du sett något oidentifierat flygande föremål någon gång?

Fil. mag. Assar Schrelber, fysiklärare vid Munkebacksgymnasiet är gruppens vuxne ledare. Han är mycket imponerad av vad grabbarna presterar.

— Det är en helt igenom kvalificerad och seriös verksamhet.

Robert A Heinlein explains:
"Writing is not necessarily something to be ashamed of, but do it in private and wash your hands afterwards."

Tvillingarna Lars och Anders Ekelund har startat klubben. På bilden tittar de på astronomen Claes Bernes och klubbens PR-man Rolf Allan Håkansson.

1959, "SvD's Americans studyTV":

(Caption: Ready to roll off with a camera in TV's dream factory. Editor Olle Björklund of Radio Sweden points to a feature. Close to him Hans Glaumann, then Chr Ugglä, Stephan Eriksson, Håkan Stenkvis, HG

Newton's three laws of Gravity:

1. Gravity may not injure a human being, but may through inaction allow a human to stumble and fall and become pretty mangled and swear like hell.
2. Gravity must obey the orders given it by human science books, except when such books are from after 1905 when Einstein came around.
3. Gravity must protect itself from Quantum Theory, as long as such protection does not conflict with the First or Second Law.

Lindemalm and HE Rehnwall. Alvar Appeltofft in the steering seat.)

The seven contestants in the final test for SvD's USA trip walked in the flowing spring sun from one technical event to next. They warmed up in the morning with a Camp Rising Sun film on the American Embassy, which as then toured. The coming USA traveller Christer Uggle learned everything about vaccinations and visa and a little more about what you need as a guest in the big republic. When he boards the SAS flight in the end of June he should be well-acquainted with his role as representative of Sweden among young men from around 20 nations. Then the seven showed up among typesetting and printing machines in the SvD house in Klara. They got a thorough answer about how a newspaper is produced, fast and good. Tillbom thought the practical features. And then it was away to the TV studio within the earlier domains of Svea Artillery at Valhalla Way, Stockholm. Editor Olle Björklund brought the youngsters into the dream factory. The ingenious instruments haven't yet taken full control, but it seems it isn't far away. There's a lot of planning for a program, and finally making it isn't easy either. There are many opinions to bring together, before the end result is visible on the screen. This time the technicians a knowledgeable audience, because most in it was from the part of the then high school system with theoretical subjects/. Soon it was time for farewell. All went home with some lasting impressions from two days of a full program.

Alvar Appeltofft met a sad end at a much too young age (I refrain from details). It may have started with his parents pressing him to concentrate on school work and leave that stupid stuff called skiffy. And one day when he came home, his parents had *thrown away* his collection of sf books and fanzines! That was simply too much! This SvD article indicates that Alvar must have been a very talented young man who perhaps didn't *need* to work harder in school, since he was among the best in a big competition. And doing sf and fandom is an education in itself, really! You learn science, languages (Alvar corresponded overseas at a young age), writing, handling a typewriter, social skills, organising (Alvar was for a time in charge of a Scandinavian sf union).

The 1960's was a slump for sf in Sweden, but at the very end of the decade it began to be better, and the 70's would be bright. Sam J Lundwall's sf series on TV probably made a big difference, but before that a big sf writing competition certainly also played its part. An international contest organised by big newspapers in both Sweden, Denmark and Norway, and a grand first prize of 2500 crowns in each country (worth around € 5000 in today's money). Dagens Nyheter announces it January 16 1969. On the same page are two sf short stories (which I won't reprint) to give contestants inspiration, "Write Science Fiction And Win 5000 Crowns":

Klart att rulla i väg med en kamera i TV:s drömfabrik. Red. Olle Björklund i Sveriges radio pekar på en finess. Närmast honom Hans Glaumann, sedan Chr. Uggle, Stephan Eriksson, Håkan Stenkvist, H. G. Lindemalm och H. E. Rehnwall. Alvar Appeltofft sitter och styr.

De sju deltagarna i slutprovet för SvD:s USA-resa vandrade i onsdagens flödande vårsol från den ena tekniska händelsen till den andra. Man värmdes upp sig på morgonkvisten med en Camp Rising Sun-film på amerikanska ambassaden, som sedan besågs rätt grundligt. Den blivande USA-resenären Christer Uggle fick veta allt om ympning och visum och litet till om det som krävs av en aldrig så tillfällig gäst i den stora republiken. När han tar SAS-flyget i slutet av juni bör han vara väl intrimmad i rollen som Sveriges företrädare bland unga män från ett 20-tal nationer.

Sedan dök de sju in bland sättskinner och pressar i SvD-huset i Klara.

De fick ett grundligt besked om hur en tidning blir till, fort och väl. Faktor Sven Tillbom lärde ut de tekniska finesserna. Så bar det i väg till TV-staden inom Svea artilleris forna domäner vid Valhallavägen i Stockholm. Red. Olle Björklund förde in ynglingarna i drömfabriken. Annu har inte alla de sinnrika instrumenten herraväldet, men bra nära tycks den tiden. Planeringen för ett program är vidlyftig nog, genomförandet är inte mindre lätt. Många viljor enas, innan vi ser slutresultatet i rutan. Den här gången fick teknikererna en kunnig lyssnargrupp, ty de flesta i den var realare.

Snart randades avskedstimmen. Alla för hem med en del bestående intryck av två dags måttat program.

JOIN EAPA, WHERE ELE FANS GO TO DIE!
(OR AT LEAST TO TAKE IT A LITTLE BIT MORE EASY...)

Skriv science fiction och vinn 5000 kronor

Kan ni skriva? Är ni intresserad av science-fiction? Vill ni tjäna 5000 kronor? I så fall skall ni vara med i vår stora skandinaviska tävling. Skriv en novell, prosadikt eller dikt med sciencefiction-motiv. Skicka in ert bidrag senast den 14 april, och ni har chansen att vinna ett förstapris på 5000 kronor i konkurrens med norska och danska författare. Segraren i varje land får 2500 kronor, andrapristagaren 1500 kronor och tredjepristagaren 1000 kronor.

Här är tävlingsvillkoren: tävlingen är öppen för alla oavsett ålder och nationalitet. Amatörer och professionella skribenter och författare har samma chans.

Bidraget får inte vara på mer än 3000 ord och skall vara skrivet på antingen svenska, norska eller danska, beroende på i vilket land ni vill tävla. Om ni vill tävla i Sverige, skall ni skicka ert bidrag till Dagens Nyheter, i Danmark till Politiken i Köpenhamn och i Norge till Dagbladet i Oslo.

Alltså före den 14 april kl 24.00 måste vi ha ert bidrag. Adressen i Sverige är: Dagens Nyheter, 105 15 Stockholm. Och märk kuvertet "Sciencefiction".

De insända bidragen kommer att bedömas av en tremannajury i respek-

tive land. För att utse den skandinaviske vinnaren bildas senare en speciell jury bestående av en representanter från var och en av de nationella domargrupperna. Vilka som ingår i den svenska juryn kommer att meddelas vid ett senare tillfälle. Vinnarnas namn, såväl de nationella som den skandinaviske, offentliggörs före maj månads utgång, varefter de segrande bidragen publiceras i de tre tidningarna.

De som vill vara anonyma kan tävla under pseudonym, men måste då bifoga ett sluter kuvert med namn och adress. Eventuella förfrågningar om tävlingen kan göras på tel. 08/22 40 20 anken 1127 eller 1074.

Can you write? Are you interested in sf? Do you want to earn 5000 crowns? Join our big Scandinavian contest. Write a short story, a prose poem or poem with sf. Mail your contribution by April 14, and you may win the first prize of 5000 crowns in competition with Norwegian and Danish writers. The winner in each country gets 2500 crowns, place two 1500 crowns, place three 1000 crowns. Here are the rules: The contest is open for all, no matter age or nationality. Amateurs and professional writers have the same chance. Contributions must be max 3000 words and must be written in either Swedish, Norwegian or Danish. /Then info on where and how to send contribs./ The submissions will be judge by a jury of three in each country. To crown the Scandinavian winner a special jury will later be formed with one from each of the three juries. /Jury names announced later, winners announced late May and winners then published in three Nordic newspapers. You may use a pseudonym but enclose real name in closed envelope. Tel for info./

And the from the three national winners, one Scandinavian winner was also chosen. The total results were announced in Dagens Nyheter June 1:

Sf contest decided . 500 contributions. AQ Swedish debutant, director Rolf Bolin, won 5000 crowns /ca €10 000 in today's money/, by winning both the Swedish first prize and the Nordic prize in the big sf contest arranged by Dagens Nyheter, Stockholm, Politiken, Copenhagen, and Dagbladet, Oslo. Over 500 contributions came to the Swedish jury. Ingenious and fantastic entries made the selection difficult for the jury. There were ca 200 entries to the Norwegian jury and about the same to the Danish. The birth of Earth after the Bomb, invasions from alien planets and all possible visions of the future have been the most frequent subjects. The Swedish jury consisted of Torsten Ekbom, Tor Ragnar Gerholm and Bengt Norell, and they decided upon the following winners.

Then follows a list of the winners in the three countries, with story titles, the sum they win and addresses. Winner Swede Rolf Bolin (1923-2000) isn't someone who has made any name for himself in sf AFAIK. Inside the paper there was more this day, "Nordic Champion of SF . He wrote the story at the last minute":

An sf writer is an ordinary person who does films and film scripts, lives in a modern two bedroom apartment, five stairs up in central Stockholm, and at once declares that for him it is more science and less fiction. Not small green men who like to kidnap beautiful blondes and come from Mars.

Sciencefiction-tävlingen avgjord 500 BIDRAG

En svensk debutant, regissör Rolf Bolin vann 5000 kronor, genom att både vinna det svenska förstapriset och det nordiska priset i den stora sciencefiction-tävlingen arrangerad av Dagens Nyheter, Stockholm, Politiken, Köpenhamn och Dagbladet, Oslo.

Drygt femhundra bidrag kom till den svenska juryn. Underfundiga och fantastiska bidrag som gjorde juryns val svårt. Till den norska juryn kom omkring 200 manuskript och lika många till den danska.

Jordens födelse, världens undergång efter Bomben, invasioner från främmande planeter och alla tänkbara framtidsvisioner har varit de vanligast förekommande ämnesområdena.

Den svenska juryn, som bestod av Torsten Ekbom, Tor Ragnar Gerholm och Bengt Nordell, enades emellertid om följande svenska pristagare:

Första pris, 2500 kronor: "Rapport om försök med TFM", av Rolf Bolin, Tulegatan 47, Stockholm.

Andra pris, 1500 kronor: "Case report" av Leif Edman, Växelmystegatan 104, Göteborg.

Tredje pris, 1000 kronor: "Konsumenterna" av Eva Wårhem, Vegavägen 38, Handen. Hedersnämmande: "Till köldens planet utan retur" av femtonårige Bo Eriksson, Sättraängsvägen 132, Danderyd.

Den danska juryn utsåg följande vinnare: Förstapris, 2500 kronor gick till Gilbert M Jensen, Prags Boulevard 14, Köpenhamn.

Andrapris, 1500 kronor fick Niels Helweg-Larsen, Biskops Monradsvä 37, Virum.

Tredjepris, 1000 kronor till Katrine Elna Riehelsen, c/o Andersen, Brøndager 12, Hvidovre.

Den norska juryn utsåg följande vinnare: Förstapris, 2500 kronor gick till Reidar Jensen, Hjalmar Johansensgatan 3, Skien.

Andrapris, 1500 kronor fick Dag Sundby, Bekkeblomst, 15, Nesodden v/Oslo.

Tredjepris, 1000 kronor fick Jon Bing, Tøyengaten 37, Oslo.

That's how it used to be - for Bradbury. Space travel, huge animals, mean-eating plants that behaved badly. Sf writers of today - at least Rolf Bolin - tries to have a scientific basis before they start. And are more interested in what happens to the humans in psychological terms under new circumstances, than of heroes who gets the princess and half the kingdom after their feats, When Rolf Bolin began to think about his short story he decided to pick an historical event laying so close in time that it could be reported for us today. What he picked and what historical event he describes will be revealed next Sunday when his winning story is presented. He had three ideas when he sat down, and then he thought and thought, and it ended with that he wrote the story six hours before the deadline and grabbed a taxi and delivered the story to DN and their doorman. This has to do with that he always work best under pressure... Happy, surprised and with a big urge to write more science, he never thought he'd win. It is in fact the first sf story he has written. To write sf is to write about our time, Rolf Bolin thinks. And about society, but it doesn't always have to be deep. ... He writes 6-8 film scripts per year, he has done about 100 information films and films for clients. He was a freelancing copywriter but in 1954 he got his act together and got a fixed employment with Mr Nuhma at Centralfilm, where he is happy. ... His father was a teacher, for a time at the Navigation School - who applied for work with Andre before his balloon trip, but was rejected because he had three children that he hadn't thought of - was headmaster for the Navigation school in Hudiksvall. So this thing with galaxies and star systems and oceans came early. ... Directly after the war the son without an exam was sent on a combined study and pleasure trip to Switzerland, which was the only country except the USA you could send children to ... He never began to smoke but instead sold his tobacco coupons to friends for 50 crowns and in 1946 when he could have started it was no fun any more. Referring to that tobacco rationing ended then./ Rolf Bolin thinks everything can be solved by thinking. A lot, long and often. And he fills his day by thinking something like this: What if this and that was invented. What if the world looked like this and that or this and that happened to people. Everything can be solved with ideas, but he is eg sceptical to that the time machine he uses in the story could be invented. It is important the flesh out the people you write about ... dialogue that is what people could say even in bizarre environments. What he deep inside means with his story is the old experience that we are a product of the past and that our freedom has limits. And he reads colossal amounts. If fancies the Death Sea Scrolls, outer space, gravitation or something similar, he obtains a l l literature on the subject. Being well-read isn't to show off. Being well-tread is for fun. He has been married to Gunilla for five years ... and he travels for his filming many months of the year. ... On the walls hangs modern art, eg by Gösta Gierow, and in the bookshelves there are also inherited leather-bound books, eg Crusenstolpe's Morianen - it is truly sf. Worth reading. What about the prize money? Well. The motor in the boat hasn't been gone over for seven years. It's about time now.

I think I made a copy of his winning story from the archive but it's too long to published here and now (and besides it would be best to translate it to English). This was a very big competition, from three leading newspapers and for its time decent prize money. Beside film director, Rolf Bolin was also a copywriter, magazine editor and lyricist for music. He seems like a nice man but far from a celebrity. He has a Wikipedia entry - two lines of it, and his win in this sf competition isn't mentioned.

Perhaps a bit odd, but discussing ideas to promote EAPA (its needed!) I thought of: Why not try to get EAPA nominated for a fanzine Hugo! (Think of that when you nominate, Dear Reader!)

Detta säger juryn om Rolf Bolin bidrag "Rapport om försök med TFM":

"Författaren har på ett originellt sätt varierat ett förhållandevis vanligt tema inom sciencefiction-litteraturen: förflyttning tillbaka i tiden. Han har uppnått en effekt som förlämnar trovärdighet åt dessa tidsförflyttningar."

Skrev novellen i sista minuten

Sciencefictionförfattarens son Petrus tar emot med vattkoppar över hela tvåhårssticket. Sen kommer författarens vackra mörka hustru Gunilla och sist kommer han själv och bjuder på öl på balkongen.

En sciencefictionförfattare är alltså en heit vanlig människa som till vardags gör filmer och filmmanus, bor i modern trea, fem trappor upp mitt i Stockholm, och som direkt deklarerar att det är mest science, mindre fiction, för honom. Inte små gröna män som med förkärlek rövar bort vackra blodrider och bor på Mars. Så är det nämligen inte för Bradbury. Rymdfärder, mastodontdjur, växter som åt upp folk och bar sig allmänna stäckt åt.

Dagens sciencefictionförfattare - i alla fall Rolf Bolin - vinnligger sig om vetenskaplig grund innan han går till verket och är mer intresserad av vad som händer människan psykologiskt under nya betingelser än av hjältar som får prinsessor och halva kungariket efter sina bedrifter.

När Rolf Bolin började fundera över sin novell besökt han ett valda ett historiskt skeende som lag tillräckligt nära i tiden för att den utlända personen själv skulle kunna rapportera i nutid.

Vad han valde och vilken laddad historisk, näraliggande, fascinerande händelse han beskriver skall avslöjas nästa söndag då hans vinnande novell presenteras.

Tre upplagor hade Rolf Bolin när han satte sig till. Sen tänkte han och tänkte, och det hela slutade med att han skrev novellen sex timmar innan tävlingsstämman var ute och smög ner i taxi till DN och vaktmästareti.

Det där hänger ihop med att han alltid arbetar bäst under tryck. Tilläpstat kan man säga, tycker Rolf Bolin, att han är väl anpassad för vissa former av tester. Som nu att sätta ihop den här grejen på 45 sekunder. Det klarar han suveränt.

Glad, förvånad och med massor av impulser att skriva mer science är han, som aldrig tänkte att han skulle vinna. Det är faktiskt den första sciencefictionnovell han skrivit dessutom.

Att skriva sciencefiction är att skriva om nutiden, tycker Rolf Bolin. Och samhällstillvänt dessutom, fast det kanske inte alltid måste vara så djupa.

Så var det då fråga om vem han är, och där blir svaret manusförfattare, filmklippare och regissör. I nu nämnd ordning. 46 år. Skriver 6-8 manus per år, har gjort ett hundratal uppläsningar och berättningsskådespel sedan 1954 skärpte sig efter röliga och nyttiga år som freelance på annonskontor och fick ordnade arbetsförhållanden hos herr Nuhma på Centralfilm, där han storskrivs. Inte alldeles märkligt tanke på till exempel arbetsmiljön: Lidingsbro vid vårdshuset på Djurgården. Byggt 1804. Från sitt arbetsrum ser han sin älskade bli guppa en bil från. Som har lantbrevbärare där ute dessutom.

Bolin. Det kommer från Bolvede på Gotland, där en anafader 1967 tog sig namnet. För resten

var de präster och sjökapte-ner alla. Eftersom Rolf Bolins son är född precis 500 år efter det historiska namnbytet fick han hela Petrus likt anafader. Det går väl bra på moderna barn också. Bolin med h i mitten kommer från Småland. Viktigt det där.

Pappa var lärare, bland annat under en tid vid Navigationskolan, och farfar - som sökte jobb hos André inför ballongresan men fick nej för att han hade tre barn som han liksom inte tänkt på - var rektor för navigationskolan i Hudiksvall. Så det där med hävar och stjärnmyster och hav och navigering kom tidigt.

Dock gick det inte helt bra från början. Pappa tyckte att bara enda barnet Rolf tog studenten, kunde han till och med läsa littevetenskapshistoria.

Det blev varken det ena eller det andra, utan direkt efter kriget sändes sonen utan studentmössa på en kombinerad studie- och förutseelserna till Schweiz, vilket var det enda land förutom USA man kunde sända barn till. Kriget förde med sig en ög sak för sonen Bolin.

Han började aldrig röka. Istället sålde han sina tobakskuponger till kompisar för 20 kronor, och 1946, när han kunde ha fått börja, var det inte roligt längre.

Rolf Bolin tror att man kan lösa allt genom att tänka. Mycket och länge och ofta. Och av fylles han sin dag med att fundera ungefär så: Tänk om bara det eller det blev upfunnet. Tänk om världen såg ut så eller så och om det eller det skedde med människorna. Idémässigt går allt att lösa, men han ställer sig skeptisk till tanken att tekniken exempelvis skulle finna på den tidningsmaskin han använder i novellen.

Det är viktigt att ge människorna man skriver om - även när det gäller fiction - kött och blod, repliker som alla kan tänkas säga även om de befinner sig i de mest bisarra miljöer. Vad han djupast sett menar med novellen är det gamla hederliga att vi är en produkt av det förtidna och att vår frihet är ganska be- skuren.

Så läser han förstås kolossala mängder. Tänder han till exempel på Döda havs-rullar, yttre rymd, trygghet eller något annat lika enkelt, skaffar han fram precis all litteratur som finns i ämnet. Bildning är inte så fint, tycker han. Bildning är roligt.

Med Gunilla har han varit gift fem år. "Hon är en sällsynhet. En av de ytterst få kvinnor som vill fortsätta segla sen hon gift sig. Märkligt." Ja, så reser han för sitt filmande många månader på året och lär sig massor av de filmer han producerar.

Klokt svarar han på frågan om han inte då har lust att göra egen film, att han kommit till insikt om att det nog inte är rätt mediet för honom. På väggarna hänger modern konst, bland annat en hel del av Gösta Gierow, och i bokhyllorna står även ärvda skinnband, t ex Crusenstolpes "Morianen". - Det är sannerligen sciencefiction - fullt läsvärd.

Prispengarna? Høj. Motorn i båten har inte lyfts ur på sju år. Det ska ske nu.

But it's soon time to sign off. First, Alvar Appeltofft was early known as Sweden's Mr SF, but dropped off, so Sam J Lundwall is the best choice for that title now. But for Mr Fandom there's no other candidate than Lars-Olov Strandberg (1928-2019). Being in fandom from the first Swedish con in 1956, documenting everything with his camera, the eternal secretary of everything, always organising things, always there. I and up to 100 others attended his funeral from which I reported in an earlier *Intermission*. Dagens Nyheter congratulated when he turned 75 and did a portrait, July 26 2004 (headline partially cropped for technical reasons), "*A Colony on the Moon Is His Dreamwish*":

/Starts with name, 75 today, earlier job with an insurance firm, "known as Swedish sf movement"s grand old man", family two sisters with 10 kids who have 5 kids, interests, to be GoH at 2005 Worldcon,/ *The Sf movement in Sweden is 50 years old /by now 75 actually!/, It began with the first issue of Håpna! Magazine. It happened in spring 1954, Inside the magazine the readers were urged to start local sf clubs, Lars-Olov Strandberg had grown up in Traneberg. No he was 25 and kne sf well.*

"As a kid I read Jules Verne and HG Wells, but liked Edmond Hamilton best, His literary hero Cpt Future attracted me much." He bought and like the new magazine Håpna! Too. We sit in a cosy cafe in Norrmalm district. The other guests talk silently. Nobody notice us. And that fits Lars-Olov Strandberg well. He doesn't want to take up space. Neither did he want to join any sf club. But two years later he went to Sweden's first sf con in Lund. A number of local sf clubs had started by then. The members almost all young boys, and the con their first opportunity to me on national level.

"All wore formal dresses and treated sf deeply seriously," Strandberg remembers. He was so happy with the convention that he decided to join Future, the sf club in Stockholm. But arriving home he learnt his father had died while he was in Lund. So it took another couple of years before he became a member. Since then he has never left fandom, as the movement is called by those involved. SFSF, the Scandinavian SF Association, was formed in 1960. The thought was to make a federation for Nordic sf clubs.

"But it became mainly a Stockholm club," Lars-Olov Strandberg reveals. Through the years he has visited numerous conventions, not only in Europe: 1967, 1969, 1972 and 1975 he went to sf cons in USA, "fantastic all of them". And the has gone to the Eastercons in Britain for 36 years.

"The latest was in Blackpool and was very nice," he says. Tell us! What do you do there?

"We watch films, hear lectures and panel, give out awards and sometimes we have a convention dinner. The atmosphere is happy and nice, And it is always good to meet old friend and forge new friendships." Lars-Olov Strandberg has no children of his own. Instead he has the ten kids of his siblings who he often meets. Those have also had their own children, his grandchildren. Lars-Olov Strandberg is having difficulties remembering all birthdays. In the board of SFSF he was first secretary, and then chairman a few times. Now Lars-Olov secretary once more. In the 1950äs you must have had dreams about the future. Have they come true?

"No, not all of them." What is the biggest disappointment?

"That we haven't founded a colony on the Moon."

He now lives in Sundbyberg /Stockholm suburb/ A few years ago Strandberg also bought a condo just

är hans önskedröm

DN GRATULERAR

Namn: Lars-Olov Strandberg.
Fyller: 75 år idag.
Viken öktaren på forskningsbolaget Skandia, pensionär sedan år 2000.
Känd som: Science fiction-rörelsens grundare och förste sekreterare.
Familj: Två syskon, tio syskonbarn, nio syskonbarnbarn och fem syskonbarnbarnbarn.
Intressen: Astronomi, historia och så vidare.
Ser fram emot att bli: Hedersdoktor vid nästa års världskongress i Glasgow.

SCIENCE FICTION-rörelsen i Sverige är 50 år gammal. Den startade när första numret utgavs av tidskriften HÅPNA.

Detta skedde på våren 1954. Inne i tidskriften fanns en uppmärksamhet till läsarna att grunda lokala sf-föreningar.

Lars-Olov Strandberg hade växt upp i Traneberg. Nu var han 25 år gammal och väl förtrogen med science fiction-genren.

– Som liten läste jag Jules Verne och H G Wells, men cycklade bäst om Edmond Hamilton. Hans literära hjälte kapten Frank – som egentligen hette Capitan Future – tilltalade mig mycket.

Han löjde och gillade även den nya tidskriften HÅPNA!

Vi sitter på ett trivsamt kafé på Norrmalm. De andra gästerna samtalat älskligt, ingen tar notis om oss.

Och det passar Lars-Olov Strandberg utmärkt. Han vill inte göra något väsen av sig.

Någon sf-förening ville han inte bilda sig med i. Men två år senare, 1956, reste han till Sveriges första science fiction-kongress i Lund.

Då hade ett antal lokala sf-föreningar bildats i Sverige. Medlemmarna var sågott som enbart unga killar, kongressens deras första möjlighet att träffa på riksnivå.

Alla var färdiga i koreograf och tog science fiction på djupaste allvar, minns Strandberg.

Han blev så förtjust över kongressens anda att han beslöt gå med i Futura, sf-föreningen i Stockholm.

SEN HERRKOMMEN FICK han veta att han får det medan han var i Lund. Därför dröjde det ett par år till innan han blev medlem.

Sedan dess har han aldrig lämnat fandom – som sf-rörelsen kallas av de invigde.

Sfot, skandinavisk förening för science fiction, bildades 1956. Avsikten var att knyta samman Nordens sf-föreningar i ett förbund.

– Men främst blev den en Stockholmsförening, avslöjar Lars-Olov Strandberg.

Genom åren har han besökt otaliga kongresser, inte bara i Europa: 1967, 1969, 1972 och 1975 var han på sf-kongresser i USA. "fantastiska allöpp".

Och på kongressen i England har han besökt hela 50 år i sträck.

– Den senaste hölls i Blackpool

Lars-Olov Strandberg har ägnat fritiden åt science fiction i hela sitt vuxna liv. Han är rörelsens grand old man när han nu fyller på sin 75-årsdag.

FOTO ÅSA WESTERLUND

och var väldigt trevlig, säger han. Berättat Vad gör du?

– Vi ser filmer, lyssnar till föreläsningar och paneldebatter, deltar på konferenser, och så vidare. Det är en kongressdag. Stämningen är glad och härlig. Och det är alltid lika roligt att återse gamla vänner och knyta nya vänskapsband.

LARS-OLOV STRANDBERG har inga egna barn. I gengäld har han sina tio syskonbarn som han ofta träffar.

Detta har i sin tur skaffat sju barn och barnbarn. **Lars-Olov Strandberg** börjar bli svårt att hålla reda på alla födelsedagar.

I SFSF styrelse var han först sekreterare, därefter ordförande några gånger. Numera är han åter sekreterare.

På 1950-talet måste du ha haft flera drömmar om framtiden. Har de slagit in?

– Nej, inte alla.

Viken är den svåraste besvikelsen?

– Att det inte grundats en mänsklig koloni på månen.

Själv bor han nu i Sundbyberg. För några år sedan köpte **Strandberg** också en lägenhet i tax uran för Vashys murar. Det är han som snart han får tillfälle.

Men sin 75-årsdag firar han i Tullinge, i lägenheten på Fjärde Agnagar. Denna förening var han med och grundade 1973 och satt även här länge i styrelsen.

Dagens ordförande i SFSF, Eva Norman, bär i sinnet av Strandbergs grand old man. Det blir alltid lika säkert en lyckad fest.

MÅSTA HÖST är han hedersdoktor vid det årets sf-världskongress i Glasgow. Det kan låta som en lugnare, men är det inte.

Den här har aldrig fört vederfarit en svensk.

För att komma fråga måste man ha arbetat här under en lång tid, förklarar **Lars-Olov Strandberg**.

I så fall har utmärkelser hamnat precis rätt.

MARTIN STUGART
martin.stugart@dn.se 08-738 11 18

Could this be the virus? Art by LON.

outside the city wall of Visby. He goes there as often as he can. But his 75 year-day is celebrated in the Tolkien society's locality on Norra Agne Street. I was there BTW. I was among the founders of this association in 1972 and was also for a long time in the board. Today's SFSF chair, arranges the celebrations of fandom's grand old man. It's sure to become a successful party. Next autumn he is Guest of Honour at the sf worldcon of that year. It may sound as no big thing, but it is. This honour has never before been bestowed upon a Swede.

"But to be there you must have worked hard for a long time," Lars-Olov Strandberg explains. And in that case this honour has gone to the right man.

MOILING CAMMENTS

Henry Grynsten: Shortly about consciousness. I think it comes from or has to do with our ability to build a sort of mental model of the world around us, which is then analysed - and the analysis function is what makes up consciousness.

To have such a model gives us an advantage, we can anticipate risks, make plans, weigh in alternatives. When I worked for Teknikmagasinet in the 1980's one Kalle Hillgren sometimes visited our little office. He was a co-worker of publisher Åhlen & Åkerlund and was known for collecting versions of the Mona-Lisa painting. He had hundreds! I think his collection was also featured in a TV program. Mona-Lisa must be the painting having had most parodies and alternate versions in history. BTW, to the right a nice science-fiction version of it.

William McCabe: Well, Sweden is now somewhere around No 15 in corona deaths/capita and going further down, since cases have dropped hugely latest months. That we had much more "reported" deaths than our nearest neighbours (but about average compared to Europe) comes from three reasons, I think: 1) different definitions, Sweden counts every death with but perhaps *not from the virus*, others require a conclusion in a death certificate, 2) of course you get an effect from a lockdown (but it may only be *delaying*, not stopping the virus!), 3) Stockholm, like eg New York and London, seemed to get a *very heavy initial spread* of the virus, especially sper spreaders, from returning vacationers as there was a winter break when the virus emerged. The final tally and analysis can't be had until the epidemic is over, though. Hm, is the fannish connection to the comic strip you showed Dave Langford's eye problem? BTW, fannish expression I like is "eyetracks". Don't leave your eyetracks in the book! It has leaked a little into general language, credited to Art Rapp and Lee Hoffman, <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/oi/authority.20110803095806719>

R Graeme Cameron: Congrats to the Aurora Award! Hasn't Donald Trump made an enough fool of himself to not be re-elected? His handling of the coronavirus has been abyssal, his constant lies or stretching of the truth in most things he says, always being self-centred, bragging, polarising instead of unifying, and much more. (But I'm not sure Joe Biden is such a good choice. He'd be the *oldest* president elected! A younger force would have been better.)

Garth Spencer: You wanted ideas to promote EAPA. My suggestion would be to try to get *EAPA nominated for a fanzine Hugo!* (See a previously!) Of course, we won't win, but EAPA would be on the nominee lists everywhere, seen by tens of thousands and it might arouse interest, especially as it would be a bit odd to have an APA and not a specific fanzine as a nominee (but it should be according to rules). I saw somewhere that it takes surprisingly *few* nominations to get a nomination, so if could persuade a few friends... *Dear reader, consider making a Hugo nomination for us!*

And wash your hands.

